

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**Факультет сходознавства****Кафедра китайської філології**

Кваліфікаційна робота з філології на тему:

**КОНЦЕПТ МРІЯ В КИТАЙСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Студентки групи МПкит52-20
факультету сходознавства
денної форми навчання
з освітньо-професійної програми
Галузевий переклад: китайська мова,
англійська мова
Спеціальності 035 Філологія
Моревої Марії Андріївни

Науковий керівник:
канд. філос. наук, доц. Беля В. В.

*Допущена до захисту**« ___ » _____ року**Завідувач кафедри**_____ Любимова Ю. С.*

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТ <i>МРІЯ</i> ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	7
1.1. Семантичне поле концепту МРІЯ та аналіз його структури.....	7
1.2. Концепт МРІЯ в лінгвоетичній картині світу.....	18
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2. СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА КОНЦЕПТУ <i>МРІЯ</i> В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	26
2.1. Семантика лексеми МРІЯ: аналіз словарних дефініцій, синонімічних рядів та антонімічних пар.....	26
2.2. Інтерпретації концепту МРІЯ в контексті сучасної суспільно-політичної концепції «китайська мрія».....	31
Висновки до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТ <i>МРІЯ</i> В КИТАЙСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ КАРТИНІ СВІТУ: ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ФОНДУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ.....	42
3.1. Концепт МРІЯ у фразеологізмах на позначення почуттів.....	42
3.2. Концепт МРІЯ у фразеологізмах на позначення матеріальних бажань.....	49
3.3. Концепт МРІЯ у фразеологізмах на позначення надії.....	54
Висновки до розділу 3.....	61
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
РЕЗЮМЕ.....	78

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У наш час вивчення концептуальних картин світу різних етносів є важливим напрямом гуманітарних досліджень, зокрема лінгвістичних, оскільки саме мова є одним із засобів доступу до таїн людської свідомості, її концептосфери, до змісту та структури концептів як одиниць мислення.

Концепт є приналежністю свідомості, глобальною одиницею мисленнєвої діяльності. Лінгвістичне дослідження концептів здійснюється за допомогою методів спостереження й експерименту (суцільна вибірка лексичних і фразеологічних одиниць, а також прецедентних текстів зі словників, збірок прислів'їв і афоризмів, текстів художньої літератури, газет, пов'язаних із певними предметними сферами, з одного боку, та опитування носіїв мови, розробка анкет, їх опрацювання, з другого боку).

Мова, якою розмовляє певний народ, віддзеркалює культуру цього народу. Культура впливає на зміст концептів, зумовлює їх наявність чи відсутність. Із культурологічного погляду, концепт – це ментальна проекція елементів культури.

На сучасному етапі розвитку мовознавства актуальними є дослідження, які ґрунтуються на концепції мовної картини світу, пов'язаної з ментальністю етносу. Це обумовлено тим, що у кожного народу є своя культура, традиції, менталітет, адже вони знаходять своє відображення у мовній системі.

Дослідженню питання мовної картини світу приділяють увагу такі мовознавці, як Ю. Д. Апресян, О. А. Радченко, О. В. Урисон, М. Фуко, В. Ф. Чукіна, О. Шпенглер та ін. Проблему функціонування мовних знаків культури розглядають багато дослідників, зокрема, Н. О. Данилюк, В. С. Денисенко, С. Я. Єрмоленко. Особливе місце у таких дослідженнях займають концепти та національні концептуальні картини світу. На думку Ю. Д. Апресяна, кожна мова відображає певний спосіб сприйняття,

організації та концептуалізації дійсності. У картині світу відбиті уявлення про внутрішній світ людини та середовище її існування, в ній поєднаний досвід поколінь, який служить основою національної культури та історії.

Китай є однією з найдавніших країн світу з надзвичайно цікавою та багатою культурою, у свою чергу, мова вважається однією з найскладніших для вільного оволодіння.

Концепт «мрія» в китайській лінгвокультурі розкривається через такі значення, як *ілюзія, фантазія, сон, надія* чи *сподівання отримати щось*. Досить часто можна зустріти лексему «мрія» у словосполученні «Китайська мрія», яке розкриває історичне підґрунтя та привертає увагу до історичного минулого Китайської народної республіки. Між тим, «китайська мрія» стала не тільки історичним відображенням ідеалів і концепцій традиційної китайської культури, а й новим тлумаченням, поясненням системи ціннісних орієнтирів китайської культури для світової спільноти.

Незважаючи на великий історичний контекст та значення «китайської мрії» у лексиці, її суть відображено на прикладах політичних лозунгів, а тлумачення мрії через фразеологічний фонд є цікавою та актуальною темою для дослідження.

Мета дипломної роботи полягає у дослідженні структурно-семантичного аспекту концепту «мрія» в китайській лінгвокультурі.

Реалізація мети дослідження передбачає виконання таких **завдань**:

- дослідити семантичне поле концепту МРІЯ та здійснити аналіз його структури;
- розглянути концепт МРІЯ у лінгвоетичній картині світу;
- здійснити семантичний аналіз лексеми МРІЯ шляхом дослідження відповідних словарних дефініцій, синонімічних рядів та антонімічних пар;
- дослідити інтерпретації концепту МРІЯ в контексті сучасної суспільно-політичної концепції «китайська мрія»;

– проаналізувати способи розкриття концепту МРІЯ через фразеологізми на позначення почуттів, матеріального успіху та надії.

Об’єктом дослідження є концепт «мрія» в китайській лінгвокультурі.

Предметом дослідження є структурно-семантичний аспект концепту «мрія» в китайській лінгвокультурі.

Методологія дослідження базується на сукупності загальнонаукових методів наукового пізнання в їх взаємозв’язку. Предмет і завдання кваліфікаційної роботи визначили вибір проблемно-тематичного методу вивчення обраної теми: в роботі використано дескриптивний метод для опису структурно-семантичних особливостей досліджуваного концепту в китайській лінгвокультурі, зіставний метод для виявлення відмінностей між лінгвістичними фактами української і китайської мов, метод лінгвокультурного аналізу для визначення структурно-семантичних особливостей концепту «мрія» в китайській лінгвокультурі.

Завдяки використанню описового методу вдалося проаналізувати трактування лексеми «мрія» в китайській лінгвокультурній картині світу. Загалом, зазначені підходи, принципи і методи наукового пізнання дозволяють ґрунтовно проаналізувати літературу з цієї теми, систематизувати та узагальнити фактологічні дані для формування об’єктивного та неупередженого погляду на проблему дослідження концепту «мрія» в китайській лінгвокультурі.

Наукова новизна дослідження полягає в розкритті семантичної структури концепту «мрія» у китайській мові та реалізації цього концепту в лінгвокультурній картині світу китайського народу через дослідження фразеологічного фонду китайської мови.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що зібраний і проаналізований матеріал може бути використаний у процесі створення підручників та навчальних посібників з китайської мови та літератури, під час читання спецкурсів і семінарів, присвячених дослідженню

китайської мови. Крім того, результати дослідження можуть бути використані в лексикографічній практиці.

Структура роботи відповідає поставленій меті та завданням дослідження. Дослідження складається зі вступу, 3 розділів, що поділяються на пункти, висновків, списку використаних джерел та літератури (71 найменування). Загальний обсяг дипломної роботи становить 76 сторінок, з них основного тексту – 65 сторінок.

РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТ МРІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Семантичне поле концепту МРІЯ та аналіз його структури

В китайській мові слово «мрія» («мен» - 梦) складається з двох ключів: «ліс, гай, збори» і «напередодні, ніч». Таким чином, можна вивести, що під мрією розуміється певний рубіж, який може бути досягнутий шляхом застосування загальних зусиль.

夢 (mèng), китайський ієрогліф «сон», складається з чотирьох частин і є идеографическим. Дві верхні частини (艹) і (冫) разом схожі на форму брів над очима людини. Середню частину (冫) інтерпретують як ліжко або як дах будинку; а нижня частина - 夕 - це ієрогліф хі (сі), тобто «вечір».

Все частини ієрогліфа разом описують те, що людина ввечері лягає спати, і мають на увазі сновидіння, що приходять до нього після цього.

Ієрогліф 夢 має два відтінки сенсу. Один з них заснований на його вимові, схожому з вимовою іншого ієрогліфа - 瞢 (méng), який може мати такі значення як «погано бачити» або «має збентежений вигляд»[10].

У стародавніх книгах використовували ще одне значення, маючи на увазі місце, де могли між собою спілкуватися боги і люди. Дана ідея відображає розуміння древніми китайцями численних реальностей і взаємозв'язку між людиною і богами.

У сучасній китайській мові ієрогліф 夢 використовується і як іменник, і як дієслово. Його застосовують у поєднанні з іншими ієрогліфами, щоб утворити слова, що означають щось або фантастичне, або нереальне, як позитивного, так і негативного характеру[10].

Одним з таких прикладів є слово 夢話 (mèng huà), дослівно «розмова уві сні», під яким може матися на увазі стан, коли людина розмовляє уві сні, або те, коли хтось несе дурниця. Слово 夢想 (mèng mèng xiǎng) означає

«мріяти» або «плекати марні надії». Також воно може приймати значення «заповітна мрія» або «щире бажання». Вираз 夢幻泡影 (mèng huàn pào yǐng) означає ілюзію або нездійсненну мрію.

Крім того, у китайській мові слово «мрія» може мати наступні визначення:

- 1) 梦想 (mèngxiǎng), 幻想 (huànxiǎng) нездійсненна мрія - 空想
- 2) (предмет сильного бажання) 想望 (xiǎngwàng), 宿愿 (sùyuàn) мрія всього життя - 一生的宿愿 його мрія - стати капітаном - 他想望当船长
- 3) в знач. оповідь. розм. це не сукня, а мрія! – 这件衣服简直是梦想不到的, 太美了!

Натомість в інших, слов'янських мовах, слово «мрія» вперше вжила Олена Пчілка. Ця думка живе й досі – паралельно з іншою популярною версією, що автором «мрії» насправді був найзнаменитіший коваль нових слів Михайло Старицький.

Недаремно цю пару з кінця 1870-х найбільше критикували за творення неологізмів – популярною тоді була карикатура авторства Порфирія Мартиновича, що зображала коваля Старицького з Оленою Пчілкою, а з-під молота вилітають нові слова: «Мов Борвій по хвилях трезубцем бурхає, отак моє слово з ковадла злітає» [11].

Етимологія слова мрія доволі прозора: від дієслова мріяти (що в тодішньому – 1862 року видання – словнику Закревського поміщено в одній статті з мріти «казаться, неясно быть видимым, мелькать»): аналогічно як діяти>дія

Із виникненням слова мрія дієслово мріяти закріпилося за мріянням як процесом уяви, а мріти – за бовванінням, хоча граматично в теперішньому часі форми цих дієслів співпадають

Слово ж мріти існувало в нашій мові ще з праслов'янських часів у формі mьrĕti, що походило від протоіндоєвропейського кореня *mer-, який мав два значення: ширше – 'зникати' та вужче – 'вмирати'.

Власне – можна зазначити на маргінесі – від того вужчого значення і походить (через праслов'янське mьrti) наше мерти (тобто 'помирати': від дієслова недоконаного виду префіксацією утворене померти, а потім суфіксацією – нова форма недоконаного виду: помирати). Іншим цікавим прикладом цього дуалізму мріяти – помирати є пара іменників мара 'мана, привид' – мари 'трунвові ноші' [11].

Натомість ширше значення цього етимону породило цілу низку слів – нині вже забутих, але ще зафіксованих у словнику Желехівського – на означення зникнення світла: мрити «затемнювати», мриво «похмура погода», мрий «темний, похмурий», мрійно «ледве видно», мро «темно». Це також може мати свою інверсію – сучасні словники української мови фіксують одне зі значень мріти як 'світати', тобто появу, а не зникнення світла.

Таке саме семантичне мерехтіння (зрештою, одне з сучасних словникових значень мріти і є 'мерехтити') було і в основі попередниці мрії – слова мечт, мечта, мечтання, що через праслов'янське mikati походить від протоіндоєвропейського meik- 'мерехтити'.

Якщо в «Лексисі» Лаврентія Зизанія (1596) мечтаніє пояснюється як «привидене», то в словнику Памви Беринди (1627) йде вже розгорнуте пояснення природи цього явища: «Мечтанє, помишленє альбо мечт. Гвалтовное а сильное мишленє, або виденє, которим речи далекії як притомнії і кшталт їх в розумі своєм огуртуємо і формуємо, приводячи їх собі на мисль».

Ця староукраїнська лексема дожила в нашій літературній мові до кінця ХІХ століття, зустрічаємо її й у зрілого Вагилевича (1848: «повно ревного чутя і мечт молодой, емкой души»), і у раннього Франка (1875: «уступив тисячам мечт і планів, котрі роїлися в старій гордій голові»), і у пізнього

Куліша (1897: «Колись про любовці гарячі я мечтав»), і у збірнику закарпатських пісень (1896: «Пливете тихеньки із серденько мого, За вами гадочок і мечт тече много»); втім, за місяць до першої згадки мрії у тих же «Вечерницях» ми читаємо: «вліпиш твій узір у сі синяві гори, куди би ти хотів залетіти крилом птиці, або мечтою поета.

У словнику мрія тлумачиться як: 1) те, що створено уявою, фантазією; витвір уяви; заст. привид, примара; 2) думка про щось бажане, приємне; бажання, прагнення; предмет бажань, прагнень; 3) щось нереальне, нездійсненне, недосяжне; фантазія; порівняйте рожеві мрії - про щось нереальне, нездійсненне, недосяжне; фантазія [12, IV, 817].

Натомість слово мрія в сучасній російській мові полісемантичний. У словниках представлено від трьох до п'яти тлумачень, розгляд яких дає підставу виділити наступні ознаки, що утворюють понятійний шар концепту мрія:

1. «Образ» (що-небудь (картина, образ), створене уявою, фантазією - СРЯ; уявний образ чогось бажаного; щось створене уявою, подумки представляється - Ожегов).

2. «Процес» (процес створення будь-яких образів, які подаються як існуючі; дію і стан мріяти – створювати уявою образ чого-небудь) «Чим рідше нас балує щастя, Тим солодше віддаватися нам припущення і мріям». Лермонтов. Ізмаїл-Бей.

3. «Стан» (дію і стан мріяти – створювати уявою образ чого-небудь; мріяти). «Він занурювався в марення, в мрії; і це краще виходило, ніж дійсність» Зайцев. Москва.

4. 'Бажання' (думка, дума про бажаного, ваблячого; предмет бажань, Ожегов; бажання прагнення). «Стати механіком було його мрією. Польовий». Гвардії рядовий.

5. «Ірреальність» (про що-л. нереальному, неіснуючому або нездійсненому). «Це все тільки мрії. Шлях до екрану дуже тернистий,

важкий, найчастіше непрохідний для тих, хто мріє про славу ...» Беляєв. Людина, що знайшла своє обличчя.

6. «Добре» (оцінка чого-небудь, що є межею бажань) [11]

Характер уявних образів, створюваних людиною по відношенню до їх зв'язку з реальністю, може бути різним. З одного боку, суб'єкт створює образи того, що він знає за описами або з власного досвіду. Якщо наявна інформація про той чи інший об'єкт / явище виявляється недостатньо повною - суб'єкт за допомогою уяви заповнює ці природні лакуни.

З іншого боку, за допомогою уяви суб'єкт може створювати особливий, неіснуючий світ.

Друга дефініція дозволяє виділити ознаку «процес». Значення процесуальності для слова мрія є одним з найважливіших, оскільки даний субстантив є похідним від дієслова мріяти. Якщо звернутися до словотвірної основи гнізда з коренем -мечт-, то можна побачити, що всі інші члени гнізда в своїх значеннях також містять цей компонент. Найбільш важливо це зауваження щодо слова мріяння, яке утворює з мрією синонімічних пару.

У словниках також можна звернути увагу на конструкції, які є типовими умовами реалізації даної ознаки: мрія / мріяння про когось, щось; мріяти / марень.

Щодо суб'єктивного значення даного визначення, то варто звернути увагу на наступні розуміння:

- наполегливе бажання, щоби щось здійснилося, відбулося, реалізувалося, внутрішнє прагнення отримати задоволення від цього;
- оптимістичне сподівання, надія, що реалізується щось бажане, з вірою в те, що це станеться в майбутньому і проєкцією цієї віри на теперішнє;
- спрямування уяви на реалізацію чогось бажаного, намір чи схильність досягти цього; емоційне стимулювання шляхів реалізації;

- емоційно забарвлені візії бажаного майбутнього чи, рідше, минулого, інші чуттєві образи в уяві;
- концептуальна думка, напрям вирішення проблеми, ідея;
- ідеалізоване згадування минулих почуттів, образів або подій – часто з уявленням їхнього іншого розвитку;
- витвір уяви, відірваний від дійсності, фантазії, протилежність реальності;
- гіпнагогічні сновидіння, марива у стані напівдрімоти [11].

Як вільна фантазія передує новому пізнанню, як гіпотеза передує науковому відкриттю, так і мрія може стати планом, а план – реалізованим життєвим проєктом. Мрія – це, звичайно, не план, а тим більше не його реалізація. Але мрія створює ілюзію, яка необхідна кожному з нас поокремо та створюваним нами – аж до націй – суспільним групам для того, щоб долати страх, зневіру і меншовартість.

Ну, і основна функція мрії – це самоусвідомлення, творення свого індивідуального «Я», тобто те саме, що робить мистецтво, як це показав Роман Кечур у своїй незабутній лекції «Психоаналіз, нейрофізіологія і мистецтво». Рутинна, нудьга, повторення є символом смерті, «коли ми потрапляємо в ситуацію повторення, в житті не відбувається нічого нового; повторення активує переживання смерті – через смерть смислу».

Людина втікає від рутини, від переживання смерті у мрію – так само, як шукає трансформаційний об'єкт у творчості, у мистецтві, коли дефолт-система митця викликає резонанс, говорячи усталеними поняттями, у душі людини[11].

І подібно з мрією: коли мрії однієї людини зрезонують з мріями інших, то народжується національна мрія. Можна би було навести відомий приклад американської мрії, але можна згадати і ближчий нам приклад мрії про золото Полуботка – щоб от так, без зусиль в один момент чудесним чином стати власником майже двох мільйонів фунтів стерлінгів за рахунок набіглих в англійському банку за двісті років відсотків.

Лексема «мрія» у китайській мові може виражатись в різних значеннях, що представлено у різних контекстах. Так, наприклад:

- 心灵深处埋藏着一个理想 – «В глибині душі корениться мрія»
- 狂 – «божевільна мрія»
- 真命天子 – «принц на білому коні, мрія дівчини»
- 理想 у значенні 1) ідеал; мрія
- 理想幻灭 – «ідеал звалився, мрія розбилася»
- 虚想 – «необгрунтовано мріяти», «фантазувати»; «фантазія», «порожня мрія»
- 中国梦 – «Китайська мрія» (соціально-політичний курс, висунутий головою КНР Сі Цзіньпіном в 2013 р).
- 雅好 у значенні «заповітна мрія»
- 的理想 – «реальна мрія»
- 雅志 – «давні прагнення», «споконвічні сподівання»; «мрія всього життя»
- 空想 – «пусте мріання», «фантазія», «ілюзія», «нездійсненна мрія», «утопія»; «утопічний»; «тішити себе ілюзіями», «віддаватися порожнім мріям»
- 雅意 – «заповітне бажання», «мрія всього життя»
- 碎梦 – «розбита мрія»
- 个想头儿太奢了 – «ця мрія надмірна» (нездійсненна)
- 宿志 – «давній намір, заповітна мрія»
- 崇高的理想 – «піднесені ідеали», «благородні пориви»; «висока мета», «велика мрія»
- 志 – «плекати мрію»; «далека мрія», «заповітне бажання»
- 的理想 – «розбиті мрії»;

- 南柯一梦 – царство Наньке (утопічна країна, побачена уві сні, що опинилася наяву мурашником); перен. сновидіння, нездійсненна мрія, фантастична мрія
- 儿时的梦想 – «мрія дитинства»
- 理想人物 – «людина-мрія, ідеальна особистість, ідеальний персонаж»
- 向往 – спрямовуватися, звертатися серцем до ...; дивитися з надією; мріяти про...; прагнути до...; наполегливо домагатися; захоплюючий; прагнення, віра, надія, мрія
- 所愿 – 2) мрія; місце, куди хочеться потрапити
- 希望 – 1) сподіватися, сподіватися, очікувати; мріяти, бажати, хотіти; 2) надія, надія, сподівання; очікування; мрія
- 万众女神 – дівчина мрії; мрія мільйонів чоловіків; перша красуня; дівчина, якою всі захоплюються

У значенні «надія, сподівання» слово мрія вживалося спочатку, до кінця XIX століття, у 21% випадків, далі до середини минулого століття частота спадає до 12%, але зі смертю Сталіна починає зростати – до 18% в незалежній Україні. Подібне ж значення в китайській мові слово «мрія» розуміється також через значення «надії». Що можна побачити в наступних контекстах:

- 即使不用拼命，也可以拥有想拥有的一切。 – отримати все, не працюючи;
- 希望是美好的目标 – чудова ціль;
- 希望减肥成功后变好的身材 – я сподіваюсь, що моє тіло стане кращим після втрати ваги;
- 对他人的祝愿 – надія на інших;
- 是工作的动力 – мотивація до роботи;
- 自己的梦想 – мрія;

- 每人都能实现自己的梦想 – можливість реалізувати свою мрію;
- 梦想有实现的可能 – можливість реалізації мрій[8]

Крім того, потрібно вказати, що лексема «мрія» в китайській мові може виражатись через семантику слова «бажання», адже в будь-якому випадку мрія по суті є бажанням людини хотіти чогось, або щось.

Так, Люй Шусян у праці «800 слів сучасної китайської мови» призводить 17 модальних дієслів, в числі яких 6 допоміжних дієслів представляють дієслова бажання: 敢于 gǎnyú ('сміти'), 敢 gǎn ('вирішуватися'), 要 yào ('хотіти'), 肯 kěn ('збиратися'), 得 děi ('потребувати'), 情愿 qíngyuàn ('охоче погодитися на що-л.') [13, с. 65].

Китайський філолог Лю Юехуа в «Практичній граматиці сучасної китайської мови» призводить 24 модальних дієслова, до числа яких відносяться такі модальні дієслова бажання, як 要 yào ('хотіти'), 想 xiǎng ('хотіти'), 愿意 yuànyì ('бажати '), 肯 kěn (' збиратися '), 敢 gǎn (' вирішуватися'), 应该 yīnggāi (' бути належним '), 应当 yīngdāng (' бути належним '), 应 yīng ('бути належним'), 该 gāi ('бути необхідним'), 得 děi ('мати необхідність'), 能 néng ('могти'), 能够 nénggòu ('бути в змозі'), 可以 kěyǐ ('могти'), 可 kě ('могти'), 准 zhǔn ('дозволяти'), 许 xǔ ('дозволяти'), 配 pèi ('мати право '), 值得 zhíde (' заслуговувати ') [18, с. 95].

В «курсі граматики », написаному Дін Шеншу, міститься 16 модальних дієслів, серед яких 6 дієслів бажання: 敢 gǎn ('вирішуватися'), 肯 kěn ('збиратися'), 愿 yuàn ('сподіватися '), 愿意 yuànyì ('бажати '), 要 yào (' хотіти '), 得 děi (' мати необхідність ') [19, с. 91-93].

Син Фуї в книзі «Сучасна китайська мова» виділяє наступні модальні дієслова бажання: 愿 yuàn ('сподіватися'), 愿意 yuànyì ('бажати'), 肯 kěn ('збиратися'), 敢 gǎn ('вирішуватися'), 要 yào ('хотіти') і ще 5 [20, с. 271].

Варто також зазначити, що в китайській мові лексема «бажання» може зустрічатись та вживатись у наступних контекстах:

- 夙心 – «давнє бажання» (намір)
- 上愿 – «найбільше (заповітне) бажання»
- 逞意 – 1) домогтись свого, задовольнити своє бажання, 2) довільно, за своїм бажанням
- 士气 – військовий дух впав, військо втратило бажання битися
- 本愿 – 1) споконвічний намір; справжнє (постійне) бажання
- 壮志 – 1) непохитна воля; сильне бажання
- 叛心 – бажання змінити, прагнення піти на сторону ворога
- 望 – 3) бажання, устремління, мета
- 战意 – воля (рішучість) до боротьби; бажання боротися
- 望尘款附 – побачити лише пил [від наближається армії] і відразу виявити покірність (бажання перейти на її бік)
- 克厌帝心 – повністю задовольнити бажання імператора, насичувати, задовольняти бажання
- 于人心不厌 – не задовольняти бажань людських сердець
- 性儿 – 2) намір, бажання, настрої
- 睡魔 2) непереборне бажання спати, сонливість
- 起心 – задумати бажання, задумати план
- 睡意 – сонливість; сонний стан; бажання спати
- 破破我平生愿 – виконати споконвічне моє бажання
- 理 – природне бажання; потяг, тяга
- 遁心 – бажання піти (втекти); намір сховатися від влади; неприязнь

- 五 苦 – 1) п'ять [видів] страждань (тілесні муки, розлука, невгамована ненависть, невиконане бажання, душевні терзання)
- 麤 欲 – пристрасне бажання; жадібність, жадібність
- 雅 意 – 3) заповітне бажання, мрія всього життя
- 信 愿 行 – будд.віра; бажання [втілити цю віру в дію] і самовдосконалення
- 本 望 – нагальна (основна) надія; споконвічне бажання
- 善 念 – бажання зробити добро; доброта, прихильність; доброзичливості
- 来 – 1) висловлює намір, бажання, тенденцію, вводить дієслово, що позначає мета або причину дії: прийти [потім, щоб ...]; мати намір, хотіти
- 倍 心 – намір змінити, бажання зрадити (порушити, напр. договір)
- 根 本 – будд. корінні (головні) ілюзії; обмани почуттів, пристрасті, прикrostі (бажання, ненависть, оману, гордість, сумнів, погані думки)
- 官 迷 – маніакальне бажання стати державним службовцем

В українській мовній картині світу в семантичній структурі багатозначної лексеми мрія знаходиться смисловий компонент «бажане, приємне». Коли говорять, що людина мріє про що-небудь, бачить щось в мріях, то це значить, що вона, принаймні, не заперечує, щоб мрії здійснились, а можливо, робить певні кроки для їхньої реалізації.

Мріяти можна про щось приємне і прагнути, щоб мрії здійснилися. У сучасній українській мові мрія може використовуватися на позначення бажання, яке людина може чітко сформулювати [21].

У формі множини лексема мрія набуває певної смислової дифузності та розмитості. Аналіз лексичної валентності одиниць на позначення концепту

МРІЯ свідчить про те, що в сучасній українській мові її ядерні елементи сполучуються переважно із лексемами, які відрізняються позитивними конотаціями.

Це є свідченням того, що в сучасній українській мовній картині світу диференційна семантична ознака "позитивне" є ядерним елементом смислової структури цього концепту. Широкий синонімічний ряд мовних реалізацій концепту МРІЯ доповнюється прикметниками, які більш глибоко розкривають і увиразнюють якості наведених вище іменників.

Вищезазначені лексеми репрезентують різноманітні прояви відтінків значення концепту «мрія» і розкривають його основні якості [CAO; ССС; ССМ; СДК]:

- за якісною оцінкою мрії (позитивна / негативна): захоплююча, гарна, рожева, солодка, чудова, світла, щаслива, казкова, цікава, кришталева, радісна, улюблена, квітуча, чарівна, гаряча, неповторна, золота, ніжна, палка, ясна, весняна, душевна, голуба, блакитна, найкраща, хороша, приваблива, зваблива, заманлива, крилата, життєва, справжня, незвичайна, благородна, грайлива / сумна, страшна;
- за носієм (суб'єктом): людська, хлоп'яча, синівська, юнацька, дівоча, студентська, дитяча, поетична;
- за можливістю реалізації: здійснена, близька, доступна / нездійсненна, далека, недосяжна, безнадійна, недоступна, втрачена, неможлива, неспроможна, фантастична, нерозділена;
- за ступенем очікуваності здійснення: бажана, довгождана, заповітна, вічна, вікова, жадана, споконвічна, багаторічна, виплекана, невмируща, очікувана;
- за інтенсивністю: велика, нестримна, сильна, безмежна, велична, гаряча, найбільша, прудка, смілива, швидка / дрібна, мала;
- за часом виникнення: нова, сучасна, остання, майбутня / стара, минула, попередня, давня, забута;

- за рівнем важливості: серйозна, важлива, висока, далекоглядна / легка, легковажна, пуста, безкрила;
- за рівнем таємничості: знайома, розгадана / потаємна, таємнича, інтригуючи, несподівана;
- за кількісною ознакою носіїв: власна / колективна [21].

1.2. Концепт МРІЯ в лінгвоетичній картині світу

Мовна картина світу – це відбитий засобами мови образ свідомості, реальності, модель інтегрального знання про концептуальну систему уявлень, що репрезентується мовою [22, с. 9]. Для цілісного уявлення про етномовну картину світу потрібно глибоко проаналізувати окремі його фрагменти в усіх їхніх виявах.

Концепт «Мрія» є абстрактним, в зв'язку з чим його зміст досить специфічно і характеризується особливим образним потенціалом кожної ознаки.

Поняття мрії має високий статус цінності. Отже, ціннісний потенціал концепту «Мрія» може досліджуватися і з точки зору колективного світогляду, і в ракурсі індивідуальної картини світу. Інакше кажучи, дослідження мрії дозволяє судити і про все багатонаціональному суспільстві, і про окремих представників кожної самобутньої культури. Це пов'язано з тим, що саме в мрії відображаються цінності кожної людини і всього народу в цілому.

Концепт «Мрія» присутній в багатьох мовах світу. У зв'язку з цим можна говорити про даному концепті як про універсальний концепт в різних культурах. Незважаючи на універсальність концепту, він специфічний і варіюється від культури до культури способами вербального вираження, граматичними, фонетичними і лексико-семантичними особливостями.

Поняття мрія як вихідне в ряду мрія-надія в силу своєї невизначеності, неокресленості контурів, референтної розпливчастості не лише в текстових

реалізаціях, а й у психофізіологічній природі являє достатньо широке поле можливих семантичних інтерпретацій. У дискурсі Лесі Українки при внутрішній орієнтації на мрію, що є нехай недостатньо чітким, але здійснюваним задумом, переважають мрії мінливі, нереальні, такі, що засвідчують скоріше почуття (болю, жалю, кохання, радості, тривоги тощо), аніж конкретизованого прагнення досягнути певної мети.

Ознака процесуальності дозволяє розглядати мрію як певний вид ментальної діяльності і, ширше, - діяльності взагалі, що вимагає певних зусиль і умов (часу, місця, емоційний стан суб'єкта) здійснення. Однак часто мрія трактується як пусте заняття, нерезультативний вид діяльності, марна трата часу: Мрії - юнакам і дів, а серйозним людям - серйозна справа ... Горький «Фома Гордєєв». ... але ці пусті мрії не можуть пред'являти ніяких претензій на увагу прихильного читача. Брюсов «Вогняний ангел». Але зараз, звичним зусиллям волі, від мрії повернувся до справи, від великого до малого. Мережковський «Петро і Олексій».

Мрія як процес пов'язаний скоріше не з думкою, а з уявою і фантазією, тому що його результатом є не логічні поняття і зв'язки між ними, а виробництво деяких образів.

Примітною вказівкою на те, що образи, створювані в процесі мріання, сприймаються суб'єктом як реально існуючі. Ці образи зазвичай захоплюють суб'єкта і дуже сильно зачіпають, в результаті чого втрачається усвідомлення того, що це всього лише уявні образи, оскільки в мріях створюється та сама дійсність, тільки видозмінена в промінь - сторону щодо суб'єкта.

У мріях людина бачить світ таким, яким хоче, тому відчуває позитивні емоції. Такі ситуації зумовлюють появу виразів типу: жити мріями, жити в мріях, бачити в мріях, що означають підміну реальності мріями. Дана ознака відображена і в семантиці фразеологізмів витати / лігати / жити в хмарах / емпірією і дериваційних номінаціях, що позначають особу за характером діяльності (мрійник, мрійниця – той, хто йде з реальної дійсності в світ фантастики).

Часто мрія осмислюється як якийсь психологічний стан суб'єкта (подібно меланхолії, смутку, замисленості [24, с. 57]. Ознаки 'процес' і 'стан' співвідносяться як раціональний (контрольований стан) і емоційний (неконтрольований процес), хоча по принциповому розмежуванню говорити не слід, оскільки часто контексти не дозволяють чітко виділити домінування тієї чи іншої ознаки (часто людина свідомо «занурюється» в цей стан).

Найбільш яскраво ознака «стан» представлений в тлумаченні слів мріяння (мріяння – дія і стан за значенням мріяти) і мрійливість виділяється ознака «бажання» дозволяє уявити мрію як бажання, якусь внутрішню інтенцію суб'єкта; як правило, це бажання має чітко виражену референцію (тобто предмет зі світу «дійсне», який є предметом бажань): «Збулися мрії: побачив він свій рай, Де світ так юн, природа так багата».

Актуалізація цієї ознаки дозволяє відносити мрію до імперативної сфери внутрішнього світу людини (за цими ознаками слово «мріяти» входить в синонімічний ряд «хотіти - бажати - мріяти – жадати» [23, с. 437].

Мріяти можна про що завгодно, але переважно предметом мріяння є щось хороше для суб'єкта або близьких йому людей, на що вказують висловлювання на кшталт: мрія (мріяти) про щастя, про свободу, про поїздку куди-небудь, про любов, про подвиг і т.д.; або те, що представляється єдиним, здатним принести задоволення, в таких випадках акцентується увага на інтенсивності бажання: «Бідна жертва своєї легковажності і пристрасті до нарядів мріяла тільки про одне - провалитися крізь землю» Булгаков. «Майстер і Маргарита».

Мрія може позначати бажання, існуюче протягом якогось тривалого часу («Всі знали, що ... все згорали від нетерпіння, коли почнеться суд, що в суспільстві нашому багато говорили, припускали, вигукували, мріяли вже цілі два місяці» Достоевський. Брати Карамазови), а момент виникнення мрії відділений від моменту її реалізації досить значним і нічим необмеженим проміжком часу: «Може бути, втілення довголітньої мрії і перевищило всі

очікування; але, вірніше, воно взяло далі цілі - і перенеслося в страшний сон». Набоков. Лоліта.

Реалізацією ознаки «бажання» служать словосполучення на кшталт: нездійсненна мрія, марна мрія, безплідна мрія, неможлива мрія, марна мрія, таємна мрія, заповітна мрія.

Два останніх тлумачення містять конотативні ознаки, які актуалізуються в оціночних судженнях. Конотативна ознака «добре», реалізується при оцінці чого-небудь як суто позитивного в конструкціях типу.

Ознака «ірреальність» відображена тільки в одному словнику. Актуалізується він в судженнях, що вказують на протиставлення бажаного і дійсного (як світ припущень, фантазій і світ реальності). У даному визначенні дослідник В.В. Виноградов зупиняється на точці зору професора Г.А. Іллінського, який пов'язує слово «мрія» (мьсьта) з коренем «тік-» зі значенням «одну мить, моргати».

Надалі значення видозмінилася до значення «миготливе, мерехтливе», а потім з такого значення розвинулася семантика «бачення, привид, мара, фантазія, невизначена і неясна думка» [28, с. 774-775].

Ядром концепту «Мрія» в англійській мові є іменник «dream». Етимологія англійської лексеми більш визначена. Згідно етимологічним словником Е. Клейна, слово «dream» в англійській мові походить від древньо скандинавському слову «draumr», датському «drom», шведському «dröm», давньо саксонському «drom» зі значенням «веселощі, шум», а також до старофрізському «dram», датському «droom», старо верхньонімецькому «troum», німецькому «traum» зі значенням «мрія» [31, с. 481].

Всі вищенаведені іншомовні слова, ймовірно, мають загальну основу - прагерманському слові «draugmas» зі значенням «обман, ілюзія, фантом, фантазм». Тільки в 1931 році було зафіксовано перше використання слова «dream» в значенні 'ідеальне сприйняття' [32].

У німецькій мові, відповідно, ядром концепту «мрія» є іменник «Traum». У своєму першому значенні (бачення уві сні) дане слово походить від німецького слова «draught» зі значенням «нереальне зображення, фантом, галюцинація».

Якщо розглядати другу значення німецького іменника «сон», в цьому випадку можна простежити етимологію слова до готського слова «pragan» зі значенням 'бігати'. За давнім розуміння, під час сну душа йде з тіла, тому присутня незрозуміла, на перший погляд, етимологічна основа [30, с. 536].

Вербалізація ядра концепту «Мрія» в російській, англійській та німецькій мові відбувається за допомогою широкого синонімічного ряду: рос.: мрія, мрія, ілюзія, мрія, фантазія, утопія, нездійсненна мрія, яка не має підстав [29, с. 168].

Критичний аналіз підходів до концепту, існуючих у когнітології, зумовлює доцільність прийняття за основу розуміння концепту мрія як культурно-маркованого вербалізованого смислу – одиниці колективної свідомості, знання, репрезентовані низкою мовних реалізацій і відображають культурні цінності представників конкретної лінгвокультури.

Тож лінгвокультурний концепт – складноструктурований феномен, у якому поняттєве начало, проходячи через сито етнопсихологічної оцінки, органічно поєднується з лінгвокультурним. Він має трикомпонентну структуру: поняттєво-значеннєвий, образний та ціннісно-оцінний складники.

Особливе місце в житті людини займає символізація, адже людина живе не просто у фізичному середовищі, а мешкає в символічному всесвіті. Світ смислів, у якому вона жила на початку своєї історії, визначався ритуалами. Ритуальні дії виступали як символи, знання яких визначало рівень оволодіння культурою й соціальну значимість особистості. Уже від самого початку їхньої появи й дотепер символи не існують самі по собі, а є продуктом людської свідомості. Людина створює образ, картину, символ світу.

Існування системи символів розкриває одну з основних і найглибших особливостей людського буття: немає природного, безпосереднього і прямого відношення ні між людиною і світом, ні між однією людиною і іншою. Необхідний посередник – той символічний апарат, який зробив можливим мислення і мову. За межами біологічної сфери здатність до символізації – найхарактерніша здатність людства

Відповідно, концепт мрія моделюється як багатомірне інтегративне культурно марковане ментально-афективне утворення, яке актуалізується в дискурсі різнорідними лінгвальними засобами і в якому виділяються наступні складові:

- поняттєва (відбиває ознакову та дефініційну структури концепту);
- образна (фіксує концептуальні метафори, що підтримують концепт у мовній свідомості);
- ціннісна (детермінована місцем концепту у мовній системі та репрезентована як позитивною, так і негативною оцінкою).

Як зазначає В. І. Шаховський, лінгвістичне дослідження емоційних концептів передбачає аналіз їх номінації, дескрипції та експресії [Шаховський, с. 43].

Крім того, для кожного індивіда це завжди щось інше. Усі люди мають своє розуміння мрії, що виникає з їх неповторності, на формування якої вплинуло й постійно впливає багато чинників, зокрема, культурних. Однак не конкретний індивід, але ціле суспільство формує загальноприйнятні моделі.

Проте, спільним для більшості представників соціуму зразок стає широковживаним і визнаним поняттям, що відображене в лексикографічних працях.

Таким чином, мрія – це: процес створення будь-яких образів, які подаються як існуючі; дію і стан мріяти – створювати уявою образ чого-небудь.

Висновки до розділу 1

Етимологія слова мрія доволі прозора: від дієслова мріяти. Натомість у словнику мрія тлумачиться як: 1) те, що створено уявою, фантазією; витвір уяви; заст. привид, примара; 2) думка про щось бажане, приємне; бажання, прагнення; предмет бажань, прагнень; 3) щось нереальне, нездійсненне, недосяжне; фантазія; порівняйте рожеві мрії - про щось нереальне, нездійсненне, недосяжне; фантазія

У формі множини лексема мрія набуває певної смислової дифузності та розмитості. Аналіз лексичної валентності одиниць на позначення концепту мрія свідчить про те, що в сучасній українській мові її ядерні елементи сполучуються переважно із лексемами, які відрізняються позитивними конотаціями.

РОЗДІЛ 2. СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА КОНЦЕПТУ МРІЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Семантика лексеми МРІЯ: аналіз словарних дефініцій, синонімічних рядів та антонімічних пар

У китайській мові лексема «мрія» має значну кількість значень, що можуть бути представленими як іменниками, так й іншими частинами мовами.

- 梦想 – іменник, у значенні мрійливість, фантазія, задума, хмарний замок
- 梦 – іменник, менська мрія
- 梦幻 – іменник, у значенні фантазія, ілюзія, задумливість, повернення
- 做梦 – дієслово у значенні на яву
- 梦见 дієслово у значенні видіння, побачити уві сні
- 梦到 дієслово – Mèng dào dream[7].

Крім того, потрібно вказати і про наступні морфеми, а саме морфем 希望 (xi wang) (мрія, побажання), 志愿 (zhi yuan), 梦想 (meng xiang) (мрія, вимога, потреба, побажання), 愿望 (yuan wang) (бажання, надія, сподівання, прагнення), 打算 (da suan) (намір, бажання), 盼望 (pan wang) (бажання), 渴望 (ke wang) (спрага), 幻想 (huan xiang) (мрія, вимога), 渴 (ke) (спрага), 渴求 (ke qiu) (спрага), 期待 (qi dai) (мрія), 初衷 (chu zhong) (спроба), а при наявності морфеми 的 (de) вони стають прикметниками 期望的 (qi wang de) (бажаний), 希望的 (xi wang de) (бажаний), при наявності морфеми 地 (de) стають говірками і ін.

У сучасній китайській мові ієрогліф 梦 використовується і як іменник, і як дієслово. Його застосовують у поєднанні з іншими ієрогліфами, щоб

утворити слова, що означають щось або фантастичне, або нереальне, як позитивного, так і негативного характеру.

Одним з таких прикладів є слово 夢話 (mèng huà), дослівно «розмова уві сні», під яким може матися на увазі стан, коли людина розмовляє уві сні, або те, коли хтось несе дурницю. Слово 夢想 (mèng mèng xiǎng) означає «мріяти» або «плекати марні надії». Також воно може приймати значення «заповітна мрія» або «щире бажання». Вираз 夢幻泡影 (mèng huàn pào yǐng) означає ілюзію або нездійсненну мрію.

Синонімами до китайської лексеми «梦想» – «мрія» у китайській мові можна вказати такі дефініції, як ілюзія, фантазія – «幻想, 白日梦», задум, видіння, марення, бажання та сон.

Лексема 幻想, 白日梦 – «фантазія» має наступні значення:

- уява 想象 xiǎngxiàng, 想象力 xiǎngxiànglì
- багата фантазія - 丰富的想象力
- мрія – 幻想 huànxiǎng, 梦想 mèngxiǎng
- вигадка – 臆造 yìzào, 杜撰 dùzhuàn
- примха – 古怪 念头 gǔguài niàntou, 想入非非 的 念头 xiǎngrù fēifēi-de niàntou
- муз. 幻想曲 huànxiǎngqū

Звертаючи увагу на трактування лексеми «фантазія» дане слово може вживатися у наступних китайських реченнях та словосполученнях, маючи різні значення:

- 幻 – зорова галюцинація, фантазія
- 想像 – уявити, створити уявний образ; уяву, фантазія; мрія; уявлення, припущення; уявний образ
- 空幻 – ілюзія, фантазія, химера; ілюзорний
- 幻城 – «Місто Мрій» новела Го Цзінмінь і однойменний серіал «Крижана фантазія»

- 空想 – пусте мріання, фантазія, ілюзія, нездійсненна мрія, утопія; утопічний; тішити себе ілюзіями, віддаватися порожнім мріям
- 妄想 – 1) нестримна фантазія, нездійсненні мрії, химера; навіжені ідеї; віддаватися нездійснених мрій (навіженим ідеям)
- 怪想 – фантазія; примха, каприз
- 枉想 – нестримна фантазія, нездійсненні мрії, химера; навіжена ідея
- 空 – беззмістовні слова, пусті балачки, марнослів'я; домисли, фантазія
- 虚想 – необгрунтовано мріяти, фантазувати; фантазія, порожня мрія
- 怪念 – дика фантазія; химера
- 丰富, 想象力很丰富 – багата фантазія
- 怪念头 – дика фантазія; химера
- 常常是突然或一时冲动产生的反复无常的念头 – каприз, примха, забаганка; дивна думка; навіжена ідея, фантазія
- 魔幻 – фантазія, фантасмагорія, фантастичний
- 梦 – 2) мрії, мрії; фантазія, уява
- 丰富 想象力 – багата фантазія
- 梦想 – 1) мріяти; мрія; фантазія; химера
- 异想天开 – пуста уява, фантазія, химера; фантастичний; фантазувати; мріяти, мрія
- 幻 – 1) ілюзія; привид, химера; фантазія; мрія; ілюзорний, примарний
- 想似 – уявити, подумки собі уявити; уяву, фантазія; уявний образ

- 幻想 – 1) ілюзія, химера; фантазія, мрія, 2) тішити себе ілюзіями; мріяти, фантазувати
- 妄想 – ілюзія, химера; фантазія, фантазувати
- 幻想曲 – муз. фантазія
- 想象 – уявляти, представляти, фантазувати; уяву, фантазія
- 吊詭 矜 奇 – неймовірна, парадоксальна, фантазія.

Ще одним синонімом до слова «мрія» є лексема «бажання». Проте в китайській мові аналізуючи значення даної лексеми, можна зустрітися із значної кількістю модальних дієслів, які в перекладі означають «бажати», «хотіти». А саме:

- 要 – «бажати», «хотіти», «сподіватися»,
- 愿 – «бажати», «хотіти», «сподіватися»,
- 愿意 – «бажати», «хотіти», «сподіватися»,
- 想 – «думати», «мати намір»,
- 肯 – «хотіти», «бути готовим»,
- 敢 – «сміти», «вирішувати»[8].

На підтвердження вищевказаних дієслів лексеми «бажати» можна навести такі приклади:

- 我要去 中国 学习 汉语 – Я хочу поїхати в Китай, щоб вивчити китайську мову;
- 我要买一本 汉 俄 词典. – Я хочу купити китайсько-російський словник;
- 大学生 们 都 愿 到 边疆 去 参加 祖国 建设 – Студенти хочуть поїхати на околицю, щоб там взяти участь в будівництві нашої Батьківщини;
- 愿 你 早 日 恢 复 健康 – Бажаю вам скоріше одужати;
- 你 愿 意 怎 么 办 就 怎 样 办 – Як хочете, так і робіть;

- 病人不愿意喝水 – Хворий не хоче пити воду;
- 我想当老师 – Я хочу стати вчителем;
- 我想见见她 – Я бажаю побачитися з нею;
- 他什么活都肯干 – Він охоче візьметься за будь-яку роботу;
- 大学生们不肯学数学 – Студенти не бажають вивчати математику;
- 他们晚上不敢出门 – Вони не сміють виходити вночі;
- 谁也不敢说半个不字 – Ніхто не сміє пискнути.

Варто також зазначити, що Цзян Пін провів більш детальний порівняльний аналіз дієслів 想 – «хотіти», 要 – «хотіти», 想要 – «хотіти», 要想 – «бажати» з урахуванням граматичної характеристики слова, семантики, особливостей утворення негативної форми, частоти використання. Він зазначив, що, висловлюючи значення бажання, модальні дієслова "想 – «хотіти», 要 – «хотіти», 想要 – «хотіти», 要想 – «бажати» є синонімами, але що стосується семантики, граматичної характеристики слів, утворення негативної форми, у них багато відмінностей.

Автор також вважав недостатньо конкретним висновок в книзі «800 слів сучасної китайської мови», зроблений щодо способів вираження заперечення: як правило, не говорять 不要 – букв. «не хотіти», але кажуть 不想 «не хотіти», 不愿意 – «бажати» (цит. за: [Люй Шусян {{1}} 1980: 86]).

Цзян Пін вважав, що можна говорити 不要 в значенні «не треба», але коли 要 «хотіти» вживається з 不 «не», то зазвичай воно використовується як заміна 不想 – «не хотіти».

Щодо антонімів слова «мрія», то в китайській мові можна навести приклади таких лексем, як відчай – це негативна емоція, яку людина відчуває в зв'язку з неможливістю задовольнити будь-яку потребу. Поняття

«відчай» в китайській мові виражається за допомогою двох синонімів: 苦闷 – буквально «нудьга» і 愁闷 – відчай».

Зневіра – це негативний стан, при якому людина не відчуває задоволення від життя, втрачає інтерес до неї, перебуває в пригніченому настрої. Подання про зневірі в китайській мові висловлюють два синоніми: 绝望 – «смуток» і 失望 – «смуток». До речі, дана лексема досить часто відображається і у фразеологізмах. Наприклад:

- 大失所望 – буквально «втратити надію і впасти у відчай»;
- 心如死灰 – серце як холодний попіл» – образно «вираз відчаю»;
- 百念皆灰 / 万念俱灰 – «всі мрії звернулися в попіл», «всі надії розсипалися в прах, прийти у відчай»;
- 枯木 死灰 / 槁木死灰 – «засохле дерево і мертвий (остиглий) попіл»- «неживий, омертвів»;
- 心灰意冷 / 心灰意懒 – «прийти у відчай, зневіру»;
- 闷闷不乐 – «прийти в зневіру, безрадісний»;
- 郁郁寡欢 – «сумний, пригнічений, безрадісний»;
- 心烦意乱 – на душі занепокоєння – «неспокійний, сумовитий»

Засмучення - це почуття невеликого розтрощення. Подання про смутку в китайській мові виражають два синоніми: 伤心 – «засмучення».

Розчарування – це негативне психоемоційний стан, при якому людина усвідомлює нездійсненність бажань або надій, відчуває незадоволення. У китайській мові поняття «розчарування» виражається одиницею 扫 «розчарування». 怅然 若失 – дослівно «сумний, засмучений втратою чого-небудь».

2.2. Інтерпретації концепту МРІЯ в контексті сучасної суспільно-політичної концепції «китайська мрія»

Китайське розуміння лексеми «мрія» не можливе без його трактування через визначення та розуміння словосполучення «китайська мрія», що знайшло своє відображення не лише в політиці, а й в мовному дискурсі.

Якщо звертатися до історії Китаю, то всім загально відомо, що На 19-му з'їзді Комуністичної партії Китаю Голова КНР Сі Цзіньпін у своїй доповіді вкотре поставив ключове завдання для держави – боротьба за щастя народу та відродження китайської нації. Основою здійснення «китайської мрії» вбачається, перш за все, побудова до 100-річчя КПК середнього заможного суспільства, а до 100-річчя КНР – перетворення в модернізовану соціалістичну державу, багату, могутню, демократичну, цивілізовану, гармонійну і прекрасну.

Лейтмотивом його виступу є погляд у майбутнє та вироблення ефективного інструментарію для реалізації «китайської мрії». Водночас, у наративах китайського керівництва є посилення і до трагічних сторінок минулого, які розглядаються не тільки в проекції негативних аспектів, але і дають поштовх до «великого відродження китайської нації».

У програмних документах китайського політичного істеблїшменту найчастіше згадується «століття національного приниження» – період з 1840-х рр. до заснування КНР в 1949 р. За цей час Китай внаслідок зовнішньої воєнної інтервенції та внутрішніх міжусобних конфліктів втратив частину територій, перетворився з могутньої самодостатньої держави в колонію та зазнав величезних людських втрат.

Перемога КПК в політичній боротьбі не просто означала встановлення ще одного комуністичного режиму, перемога КПК означала кінець громадянської війни та початок відновлення китайської нації і побудови

сильної держави. У 1949 – 1956 рр. за допомогою СРСР створено базові галузі промисловості, проведена націоналізація промисловості і колективізація сільського господарства, розгорнуто масове соціалістичне будівництво. У 1956 р. на 8-му з'їзді КПК проголошений новий курс, що вилився в перемогу ідей Мао Цзедуна і політику «великого стрибка» і «комунізації» (1958 – 1966). Незважаючи на значні потрясіння (Великий китайський голод 1959 – 1961 рр. (三年大饥荒 sān nián dà jīhuang), Культурна революція (文化大革命 wénhuà dàgéming)) Мао Цзедун в розумінні сучасного Китаю залишився найважливішим державним діячем, який зумів зупинити громадянську війну та започаткувати державу.

Ядро другого покоління китайських лідерів Ден Сяопін в 1979 р. оголосив про «активізацію Китаю» (振兴中华, zhènxīng zhōnghuá), що лягло в основу сучасної концепції «китайської мрії», згідно з якою Китай має стати потужною і багатогою державою з високим рівнем життя населення. Він став автором нового мислення, розробив принцип «соціалізму з китайською специфікою», став ініціатором економічних реформ в Китаї і зробив країну частиною світового ринку.

Поняття «велике відродження китайської нації» (中国民族的伟大复兴, zhōngguó mínzú de wěidà fùxīng) почало фігурувати з 1990 рр. після приходу до влади третього покоління китайських лідерів. В цей час керівником держави стає Цзян Цземінь, який на 16-му з'їзді партії висуває нове завдання – «велике відродження китайської нації на шляху соціалізму з китайською специфікою», що в подальшому було підтримано і Ху Цзіньтао під час його виступу на 17-му та 18-му з'їздах КПК.

Після приходу до влади Сі Цзіньпіна наратив про китайську мрію та національне відродження став ще більш помітний як у внутрішній, так і в зовнішній політиці. Безпрецедентна антикорупційна кампанія має на меті сформувати еліту, яка спроможна виконувати складні державні завдання в

сучасних умовах. В своїй книзі «Про державне управління» він висунув вимоги до керівників та поставив боротьбу з корупцією як умову реалізації «китайської мрії».

Саме активна політична боротьба і призвела до появи в суспільстві низки політичних лозунгів, через тлумачення яких можна зрозуміти значення «китайської мрії» серед населення.

Насамперед «китайська мрія» вживаючись у політичних лозунгах та промовах постійно порівнюється із певними благами для народу, певними перспективами. Так, наприклад, «人都得吃饭, 须有人种田» – «Щоб всі були забезпечені їжею, необхідно, щоб були ті, хто займався землеробством». В даному гаслі метафоричний образ побудований на порівнянні їжі з матеріальними цінностями, які представляють собою винагороди за працю, тому зміст виразу «种田» – «орати на полі» можна розуміти більш широко. Вважаємо за можливе інтерпретувати його як «працювати», «працювати».

Таким чином, дана метафора сприяє формуванню певного образу у людини, яка його слухає, пов'язаного з працею і роботою з метою отримання бажаного.

Наступним є вислів «圆梦启航» – «Китайська мрія злітає» та «终身, 让梦想起航» – «Безперервно навчатися, щоб дозволити мрії відчалити від берега». У даному випадку лексеми «启航» та «起航» дослівно означають «відчалити» або «злетіти», тому «китайська мрія» в даному випадку є автором як «літак» або «корабель».

Використовуючи метафоричний перенос дії, виконуваної літаком або кораблем, автор повідомляє масовому адресату про початок приведення соціально-політичного курсу «китайська мрія» в дію.

У наступному реченні «中国 龙腾 梦, 中华 圆梦» – «Китайський дракон злетить, китайська мрія здійсниться», як образ виступає зооморфний символ, а саме китайський дракон, який побічно ототожнюється з китайським

народом і його благополуччям. У адресата виникає асоціація, що благополуччя китайського народу досягне і неминуче подібно польотів містичного дракона.

Таким чином, китайський дракон символізує процвітання і благополуччя в країні, що безпосередньо пов'язано із здійсненням «китайської мрії».

«奔梦路, 观欣鼓舞» – «Крокувати по дорозі мрії, бути щасливим» та «中国道路就中国梦» – «Шлях Китаю призведе до здійснення китайської мрії». У даних гаслах можна простежити асоціативний зв'язок «梦路» / «дорога мрії» і «соціально-політичний курс «китайська мрія»». Автор гасла створює метафоричний образ, що «китайська мрія» – це «шлях», за яким потрібно слідувати.

Так, автор імпліцитно закликає адресата підтримати «соціально-політичний курс «китайська мрія», аргументуючи тим, що підтримка нового політичного курсу нерозривно пов'язана з відчуттям щастя, наснаги та підняття національного духу.

«驻 «中国梦», 迈向新辉煌» – «Плакаючи китайську мрію, ми прагнемо до нової чудової життя». У цьому прикладі спостерігається використання військової метафори. Дослівний переклад дієслова «驻» – «стояти гарнізоном», «охороняти», отже, автор створює метафоричний перенос способу «китайської мрії» на «особливо охороняється» або «територію» для адресата, що також має на увазі під собою згуртованість, зацікавленість в успіху здійснення «китайської мрії» кожного представника китайської нації неможливість відмови від соціально-політичного курсу «китайська мрія».

«中国 梦, 梦 而高飞 » – «Китайська мрія. Здійнявся заради мрії». В цьому прикладі порівняння відбувається за допомогою дієслова «高飞» – «високо літати», «парити».

Автор гасла звертає увагу на те, що хоча людина не здатна літати і парити в небі як птах, він зобов'язаний зробити все можливе і неможливе заради здійснення «китайської мрії», трудитися і працювати надміру заради реалізації нового соціально-політичного курсу.

«中国 梦, 腾飞 梦, 梦 萦 神州» – «Китайська мрія стрімко злетіла і обвила Китай». «Китайська мрія» в наведеному прикладі представлена в асоціативному зв'язку зі світом рослин. Метафоричний образ побудований на порівнянні «китайської мрії» з «в'юнами» і «ліанами», таким чином, «китайська мрія» подібна квітчастим, кучерявим рослинам повністю обвила велику китайську державу.

«圆梦 中国, 舞 世界» – «Здійснимо китайську мрію, з колихнемо світ».

У даному випадку автор гасла використовує метеорологічну метафору, тобто метафору, пов'язану з погодними явищами. Таким чином, автор образно уподібнює «китайську мрію» «сильного вітру», здатному сколихнути весь світ, де під «світом» розуміються «іноземні держави».

Лозунг «扬帆 起航, 国 梦 飞翔» – «Піднявся вітрило, човен мрії всієї країни відчалила від берега». Тут метафора «парус» використовується в значенні «гасло «китайська мрія»», в той час як метафора «човен» передає значення нового соціально-політичного курсу.

Так, автор, створюючи образ відпливає від берега човни з яскравим, помітним вітрилом для адресата, звертає увагу на початок реалізації нової політики «китайська мрія».

Крім того, у китайській мові порівняння можна побачити і в наступних прикладах:

- «让 承载 民心的 中国 梦 飞扬» – «Нехай китайська мрія, що зберігається в серцях народу, злетить»;
- «千 一叹, 放飞 中国 梦» – «Тисяча років очікувань, китайська мрія випущена на волю»;
- «放飞 梦想, 腾飞 中国» – «Випустивши на волю мрію, стрімко злетить Китай»;
- «放飞 梦想, 畅想 美丽 中国» – «Випустимо на волю мрію, уявімо Китай у всій його красі».

Так у наведених прикладах фігурує метафоричний образ поневоленої в клітці птиці, яку після багатьох років випускають у вільний політ. В даному варіанті «птах» – це «соціально-політичний курс «китайська мрія»», реалізація якого почалася в 2013 році і продовжується в даний час. Також, говорячи, про те, що зі злетом птиці, злетить і Китай, автор має на увазі радикальні зміни у внутрішній і зовнішній політиці, що призводять до розвитку і процвітання китайської держави.

«风雨 历程 路, 铿锵 华夏 梦» – «Крізь дощ і вітер в Китай вихором вривається китайська мрія». Так можна припустити, що в наведеному вище прикладі мається на увазі, що для реалізації нового соціально-політичного курсу «китайська мрія» знадобилося багато сил і часу, так як під дощем і вітром «风雨 历程 路» маються на увазі «труднощі», з якими довелося зіткнутися китайському уряду на шляху здійснення нового соціально-політичного курсу.

«中国 梦 »点亮« 幸福 路 » – «Китайська мрія осяває новий щасливий шлях». «中国 梦 照耀 复 之路 » – «Китайська мрія осяває шлях відродження і процвітання». Обидва гасла також демонструють метафору, пов'язану з поліпшенням життя китайського народу.

Так, в якості метафоричного символу в даному гаслі виступає джерело світла. Таким чином, у адресата виникають стійкі асоціації світла як атрибуту дня з благополуччям, чесністю, процвітанням і щастям. Метафора світла, що розглядається в даній роботі, інтерпретує соціально-політичний курс «китайська мрія» як політику, здатну змінити життя китайської нації в кращу сторону.

«人才托起中国梦» – «Таланти підтримують китайську мрію», «一颗中国心, 筑中国梦» – «Китайські серця будують китайську мрію». Тут ми також спостерігаємо стилістичний прийом, заснований на перенесенні з класифікує ознаки на певну групу людей, цим ознакою об'єднаних. У першому наведеному прикладі «китайці» замінені на «人才» / «таланти», у другому на «一颗中国心» / «китайські серця».

Так, уряд КНР, просуваючи ідею здійснення «китайської мрії» і вихваляючи китайський народ, акцентує увагу на тому, що реалізація даної політики зможе здійснитися тільки за допомогою талановитих людей, тобто китайців. Більш того, використовуючи суміжний перенесення «китайців» на «китайські серця», автор створює метафоричний образ Китаю як єдиного організму, де кожен представник нації, будучи життєво важливим органом, відіграє значиму роль у реалізації «китайської мрії».

«梦是炙热的中国红» – «Мрія – це палаючі яскраве полум'я». У вищевикладеному гаслі можна побачити спосіб уподібнення одного об'єкта іншому по будь-якою ознакою з метою встановлення подібності або відмінності між ними. В даному випадку китайську мрію порівнюють з яскравим, палаючим полум'ям.

«巍巍行山, 托起中国梦» – «Китайська мрія висока подібно горах Тайханшань». Тут також використаний такий стилістичний троп як

порівняння. Однак в цих рядках китайську мрію порівнюють вже з горами Тайханшань, маючи на увазі її велич і масштабність.

«中国梦 激荡 人心, 催人奋进» – «Китайська мрія розбурхує людські серця, надихає сміливо йти вперед» У даному випадку мається безумовна схожість у звучанні морфем «心» (xīn) і «进» (jìn). «中国梦, 梦之五彩缤纷» – «Китайська мрія – барвиста мрія» у вищевикладеному прикладі є часткове подібність у звучанні останніх морфем «梦» (mèng) і «纷» (fēn).

У наступному прикладі «中国梦大舞, 你梦未来» – «Китайська мрія – головна основа мого і твого ідеального майбутнього». У вищесказаному випадку окремо можна виділити рими наступних морфем: «梦» (mèng) і «来» (lái). «磨砺 实风, 圆 中国梦» – «Робота над собою, прагматичний погляд - основні помічники в створенні китайської мрії» у даному гаслі, присвяченому китайській мрії, ми можемо виділити риму морфем «风» (fēng) і «梦» (mèng).

«践行 中国梦, 携手 新征程» – «Втілюючи в життя китайську мрію, ми разом вступаємо на новий шлях». Тут також неможливо не помітити явну схожість у звучанні «梦» (mèng) і «程» (chéng).

Також схожості у звучанні мають і наступні приклади:

- «中国 力量, 就 梦想» – «сила Китаю в досягненні китайської мрії»
- «中国 力量, 中国 梦想» – «сила Китаю – китайська мрія»
- «聚 你 能量, 燃 中国 梦想» – «Зібрати енергію в кулак, розпалити китайську мрію»

- «用 中国 力量, 筑 你 梦想» – «Побудуємо наші мрії разом з китайською владою».

Потрібно також враховувати і діалогізацію, тобто розуміння між змістом вислову та трактуванням його мовцем.

- «追求 梦想, 勇于 挑战» – «Сміливо кидай виклик долі, прагни до мрії».
- «用 中国 的 力量超越 一切» – «Спираючись на силу Китаю, подолай всі труднощі».
- «心存 中国 梦, 实 的 梦» – «Плекай і бережи китайську мрію, здійсни нашу мрію».
- «提升 正 能量, 激扬 中国 梦» – «Заряджайся позитивною енергією, надихнути китайської мрією».
- «实« 中国 梦 »力油» – «Працюй старанно заради здійснення китайської мрії»
- «实« 中国 梦 »而 奋斗» – «Борись наполегливо заради здійснення китайської мрії».
- «热爱 和, 保卫 中国» – «Люби світ, оберігай Китай».
- «聚 中国 力量, 实 中国 梦» – «Об'єднай міць і силу Китаю, здійсни китайську мрію »
- «汇聚 正 能量, 实 中国 梦» – « Наповни свою душу позитивною енергією, здійсни китайську мрію ».
- «走 中国 道路, 弘扬 中国 精神, 凝聚 中国 力量, 实 中国 梦» – «Йди шляхом Китаю, розвивай китайський дух, об'єднай воедино силу і міць Китаю, реалізуй китайську мрію ».

- «任人唯贤, 坚持德才兼备, 赴 中国 梦» – «Призначення на посаду тільки за здібностями, поєднання високої моральності і таланту, візьми участь у створенні китайської мрії».
- «好好学, 向»/« Кожен день прагни кращого ».
- «相信 梦想, 相信 奇迹, 相信 中国 梦 »/« вірте в мрії, вірте вчудеса, вірте в китайську мрію ».
- « 心手相连 圆 "中国 梦" »/« Бережи в своєму серці китайську мрію ».
- « 希望 世界 得到 和 »/« Підживлюй надію на мир у всьому світі ».
- « 实中华民族 伟大 复 »/« Забезпеч велике процвітання китайської нації ».
- « 实 邦, 就 梦想 »/« Працюй наполегливо, досягни китайської мрії».
- « 实 邦, 实 中国 梦 »/« Працюй наполегливо, здійсни китайську мрію » .

Таким чином, лексема «мрія» в китайській мові має широке значення, що відображається на значній кількості варіантів вживання даного слова під час побудови речень та його перекладу.

Висновки до розділу 2

Синонімами до китайської лексеми «梦想» – «мрія» у китайській мові можна вказати такі дефініції, як ілюзія, фантазія – «幻想, 白日梦», задум, видіння, марення, бажання та сон.

«Китайська мрія» вживаючись у політичних лозунгах та промовах постійно порівнюється із певними благами для народу, певними перспективами.

Активна політична боротьба і призвела до появи в суспільстві низки політичних лозунгів, через тлумачення яких можна зрозуміти значення «китайської мрії» серед населення.

У лозунгах із використанням слова «мрія» автор імпліцитно закликає адресата підтримати «соціально-політичний курс «китайська мрія», аргументуючи тим, що підтримка нового політичного курсу нерозривно пов'язана з відчуттям щастя, наснаги та підняття національного духу.

РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТ *МРІЯ* В КИТАЙСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ КАРТИНІ СВІТУ: ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО ФОНДУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

3.1. Розкриття поняття «мрія» через почуття

Мріючи люди бажають не лише матеріальних благ, а й певних почуттів, котрі постійно оточують людину. Це бажання бути коханим, щасливим чи почуватися здоровим.

Бути щасливим – це значною мірою наслідок переживання інших почуттів, приміром, любові. Такий стан також може бути викликаний розв'язанням складної життєвої ситуації (як гора з плечей звалилася – «хтось відчув полегшення, звільнившись від важких обов'язків, сумнівів, турбот тощо») [15].

Емоції, пов'язані зі щастям, часом мало інтенсивні, передають вдоволення, комфорт, відчуття безпеки, свободи.

У китайській культурній традиції поняття щастя виражається в численних прислів'ях і приказках, в яких відображений історичний досвід китайського народу, його оптимізм і песимізм, його надії на кращу долю і певний фаталістичний погляд на феномен щастя, бо в цьому житті небесами визначено існування і призначення кожної людини, життя якого протікає по певному шляху (дао).

Етичний ідеал даосизму виражений в концепції у-вей (букв. - недіяння, бездіяльність). У-вей означає підпорядкування природному процесу, гармонію з дао, відсутність будь-якого дії, що йде врозріз з ним і приводить до свободи і щастя. Мета поведінки – уподібнитися дао, яке не бореться, але вміє перемагати; переможне бездіяльність, решта – суєта суєт.

Мовні дані фіксують наступне розуміння щастя, щасливої людини:

- об'єктивне розуміння щастя полягає в тому, що всі вдалі випадки і події, вигідні моменти і можливості, сприятливі умови життя і

роботи не залежать від людини суб'єктивне розуміння щастя полягає в тому, що людина відчуває радість, задоволення, екстаз, приємні переживання, велику радість, почуття задоволення: на верху блаженства, на сьомому небі, ошаліти від щастя;

- більшість людей вважають, що суб'єктивне щастя не може існувати без об'єктивного, суб'єктивне щастя в безлічі випадків спирається на удачу і везіння [72].

Поняття «щастя» в китайській мові виражається за допомогою трьох синонімів: 幸福 – буквально «щастя», 幸 – «щастя» і 福 – «благо». У китайській фразеології антоніми 祸 «біда» і 幸 «щастя» або 福 «благо» вживаються парами: 旦夕 祸福 – образно «несподіване щастя і біда», 幸反为祸 – буквально «щастя навпаки – біда».

У Китаї кажуть: Якщо будь-хто живе щасливо, у нього / неї життя обов'язково солодке. Тому в китайській фразеології 甘 – «солодкий» і 甜 «солодкий смак» часто символізують щастя:

- 苦尽甘来 – образно «нарешті посміхнулося щастя, скінчилися всі прикрощі, і настали щасливі дні»,
- 忆苦思甜 – про зіставлення гірко минулого з нинішньої щасливим життям; спогади про гірке минуле і оцінка нинішньої щасливого життя.

Натомість антоніми 苦 – «гіркий смак» і 难 – «горе» вживаються парно: 有福同享有难同当 – образно «ділити один з одним щастя і горе», 同甘共苦 – «ділити один з одним щастя і горе».

Щастя в розумінні китайців – це вміння задовольнятися і насолоджуватися тим життям, яким доля наділила людину:

- 幸福到来要警惕, 灾难到来要坚强 – «Приходить щастя – будь обачний, приходять біда – будь стійким»;

- 大难 不死, 必有 后 福 – «Той, хто пережив велику біду, гідний щастя».
- 福薄 灾 生 – «Коли щастя мало, легко з'явиться біді», «Де щастя немічно – там з'являється біда».
- 依靠 阔人 享福, 莫如 自主 受罪 – «Не краще страждати і відчувати власні негаразди, переносити свої поневіряння та біди, ніж покладатися на чуже багатство і насолоджуватися чужим щастям».
- «福 过 灾 生, 乐极生悲 – «Від надмірного благополуччя народжується лихо, надмірна радість тягне за собою печаль».
- 有福同享, 有 难 同 当 – «Діліться радощами, разом долати труднощі»
- 福 兮 祸 所 伏, 祸 兮 福 所 倚 – «Щастя народжується з нещастя, а нещастя ховається всередині щастя» (Лаоцзи)
- 福 不 双 至, 祸 不 单 行 – «Щастя приходить одне, а нещастя одне ніколи не приходить».
- 福 中 有 祸, 祸 中 有 福 – «У щастя є нещастя, а в нещастя – щастя».
- 福 是 积 的, 祸 是 作 的 – «Щастя накопичується, нещастя накликає».
- 福 善 祸 淫 – «Щастя цнотлива картина, а нещастя зловмисна».
- 福 祸 无 门, 都 是 自 寻 – «До щастя і нещастя входу чи дверей немає, людина сама їх знаходить – до них виходить».
- 福 和 祸 是 同 胞 兄 弟 – «Щастя і нещастя – двійнята».

- 甜从苦中来, 福从祸中生 – «Щастя виникає з гіркоти, щастя народжується всередині нещастя».
- 安危相易, 祸福相生 – «Безпека і небезпека змінюють один одного, нещастя і щастя породжують один одного».
- 祸由恶作, 福自德生 – «Нещастя на себе накликають злом, а щастя народжується з чесноти».
- 福祸无门, 唯人所召 – «До щастя і нещастя входу / двері немає, щастя і нещастя вони накликають на себе самою людиною».
- 是福不是祸, 是祸躲不过 – «Щастя і нещастя призначені людині, неможливо уникнути нещастя».
- 福来不容易, 祸来一句话 – «Щастя нелегко отримати, але нещастя може прийти через один вираз»
- 福与祸为邻 – «Щастя і нещастя - два сусіда».
- 福不多时, 祸由人作 – «Щастя не буває довгим – людина сама накликає на себе нещастя».
- 福从此起, 祸也从此起 – «І причини щастя, але в цьому ж і причини нещастя»
- 自然来的是福, 强求来的是祸 – «Тобто, що саме прийшло, є щастям, а то, що напрошусь / випрошу тобою, є нещастям»
- 福至心灵, 灾令志昏 – «Від щастя серце розумнішає, від нещастя розум плутається».
- 福有福根, 祸有祸苗 – «У щастя є щасливий корінь, у нещастя – свій зародок лиха»

- 福中伏祸, 祸中寓福 – «Щастя живе нещастя, в нещастя таїться щастя»
- 福是自求多的, 祸是自己做的 – «До щастя прагнуть, його просять, благають прийти, домагаються; а нещастя на себе накликають / к себе притягують».
- 因祸得福, 只在人为 – «Отримати щастя в нещастя – це результат дій людини»
- 祸福相依 – «Щастя і нещастя – взаємно пов'язані»
- 欺人是祸, 饶人是福 «Образити іншого – це нещастя, а пробачити іншу людину - це щастя».
- 福生有基, 祸生有胎 – «І у щастя, і у нещастя - свої причини».

Також потрібно зазначити, що прислів'я: 依靠 阔人 享福, 莫如 自主 受罪 – «Чи не краще страждати і відчувати власні негаразди, переносити свої поневіряння та біди, ніж покладатися на чуже багатство і насолоджуватися чужим щастям» є попередженням про необхідність домагатися гідних позицій в житті, отриманих в результаті власних дій, а не отриманих з боку.

Тлумаченням щастя може виступати і наступний вираз 大难 不死, 必有后福 – «Той, хто пережив велику біду, гідний щастя – може служити розрадою для перебували в біді».

Прислів'я: 自然 来的是福, 强求 来的是祸 . Тобто, що саме прийшло, є щастям, а то, що напрошусь / випрошу тобою, є нещастям – можна зрозуміти як попередження тим, хто випрошує щастя у долі. Хто не чекає свого моменту, визначеного долею: коли бути людині щасливим, визначає не він сам, а інша сила.

Варто вказати і про розуміння щастя, яке також відображається у фразеологізмах та є важливим для розуміння лексеми «мрія»:

- 平安是福 – «Благополуччя - (і) є щастя»
- 无病便是福 – «Нема хвороби - це і є щастя»
- 知道 利用 幸福 的 人才 有 幸福 – «Знати, як розпорядитися щастям - повернути до себе щастя»
- 人有平安便是福 – «Маєш благополуччя – вже щасливий»
- 生命 本身 就是 幸福 – «Життя саме по собі щастя».
- 记得 年轻时 所做 蠢事 的 人, 是 幸福 的 – «Людина, яка пам'ятає дурість, зроблену ними в молодості, щасливий».
- 侥幸 获得 的 财富 中 没有 幸福 – «У блага, отримані по щасливому випадку / на щастя, немає щастя», «Що отримано завдяки щасливому випадку, не принесе / не дасть щастя».
- 苦尽甘来 是 真 福 – «Солодке після гіркоти є справжнім щастям»
- 夫妻 是 福 齐 – «Одруження – є повнота щастя».

Також потрібно звернути увагу і на таку лексему як «захоплення», оскільки коли мрія здійснюється, то дане почуття може бути присутнє у людини. Під цим почуттям прийнято розуміти сильний підйом радісних почуттів чи захоплення.

В китайській мові уявлення про захоплення виражається одиницею 欢喜 – «захоплення». Ієрогліфи 欢 – «радісний» або 喜 – «веселий» окремо позначають «радість».

Коли людина відчуває радість, вона насолоджується цим почуттям, тому відповідно в китайській мові ієрогліф 心 буквально перекладається «серце» та «душа». На приклад:

- 心花怒放 – «душа розцвіла від радості»,
- 心旷神怡 – образно «бути в чудовому стані духу»
- 大快人心 – «викликати загальне тріумфування, повне задоволення».

Коли людина відчуває радість, на його обличчі мимоволі з'являються посмішка або сміх 笑, які сприймаються як показник радості. На приклад, 笑逐颜开 – буквально «обличчя розпливлося в усмішці», 含笑九泉 – образно «померти з посмішкою».

Деякі китайські фразеологізми, що описують рух людини, пов'язані з виразом радості, наприклад радісній людині хочеться стрибати: 欢呼雀跃 – буквально «стрибати від радості».

У китайській мові також представлено значну кількість фразеологізмів зі значенням «радість», «захоплення». До них можна віднести наступні:

- 欢天喜地 – образно «бути в захваті, з радістю»;
- 欢喜鼓舞 – буквально «радість і наснагу»;
- 喜不自胜 – нестриманий від радості» - «дуже радісний»;
- 喜形于色 – «сяяти від радості» - «радісний (жвавий) вид»;
- 兴高采烈 – «в радісно піднесеному настрої»;
- 兴致勃勃 – «в піднесеному і радісному настрої»;
- 得意忘形 – «не пам'ятати себе від радості», «захлинатися від захвату»;
- 皆大欢喜 – «всі задоволені і раді»;
- 谈笑风生 – «балагурити, йшла жвава і цікава бесіда»;
- 心花怒放 – буквально «душа розцвіла від радості»;
- 心旷神怡 – образно «бути в прекрасному стані духу»;

- 大快人心 – «викликати загальне тріумфування, повне задоволення»;
- 笑逐颜开 – обличчя розпливлося в усмішці»;
- 含笑九泉 – «померти з посмішкою»;
- 欢呼雀跃 – стрибати від радості»;
- 自得其乐 – «робити в своє задоволення, знаходити в тому (в цьому) задоволення»;
- 乐不可支 – «нестримно радісний»;
- 笑容可掬 – «милою (приємною) посмішкою»;
- 眉开眼笑 – «сяюча особа, радісний вираз обличчя»;
- 眉飞色舞 – «з радісним і самовдоволеним особою (видом), бути в захваті»;
- 满面春风 – «з веселим і привітним обличчям, обличчя сяяло радісним пошвавленням».

Лексема «мрія» може також трактуватися через лексему «задоволення». Поняття «задоволення» в китайській мові репрезентується трьома синонімами: 知足 – «задоволення», 满意 – «достаток» і 满足 «достаток». Ієрогліфи 足 – буквально «досить» і 满 – «повний» висловлюють семантику задоволення.

Так в літературі на давньокитайській мові ієрогліф 厌 перекладається як «достаток» також часто означає «задоволення»: 知足常乐 – буквально «той, хто задовольняється своєю долею, завжди веселим буде», 心满意足 – буквально «почуття повного задоволення» - образно «надзвичайно задоволений», 贪得无厌 / 贪求无厌 – буквально «безмірна жадібність / жадібність» - «ненаситність».

Також доцільним є наведення таких лексем як «інтерес» або «захоплення», котрі нероздільно пов'язані із «мрією». Наведемо також приклади китайських фразеологізмів зі значенням «інтерес», «захоплення»:

- 志同道合 – образно «мати спільність інтересів і прагнень (цілей та ідеалів), бути пов'язаними спільними ідеалами і цілями»;
- 兴趣盎然 – «дуже цікавий, з великим інтересом»;
- 各有所好 – «мати своє захоплення»;
- 乐此不疲 – «сильно захоплюватися цим»;
- 津津有味 – «з захопленням, зі смаком»;
- 志趣相投 – образно «єдино мислити»;
- 兴味索然 – «абсолютно нецікавий, прескучний; без всякого (без найменшого) інтересу»;
- 志趣不凡 – буквально «незвичайний інтерес»;
- 公诸同好 – «насолоджуватися (чим-небудь) разом з іншими поціновувачами (того ж)»;
- 投其所好 – «намагатися догодити за смаками»;
- 津津乐道 – «захоплююче розповідати»
- 乐此不倦 / 乐此不疲 – «сильно захоплюватися»;

3.2. Тракткування «мрії» через бажання отримати щось матеріальне

Цікавим видається ставлення китайців до «мрії» у значенні багатства, великого майна, грошей. З одного боку, гроші, матеріальні цінності є необхідними для повноцінного життя та здійснення мрій, а з іншого, досить часто гроші і є тим бажаним та омріяним благом, яке так потрібне людині.

Крім того, у китайців гроші також розглядаються як величезний механізм, двигун їхнього життя, як якась сила, протистояти якій дуже складно, наприклад, 文钱逼死英雄汉 – Дрібна монетка може довести до смерті героя Китаю.

Китаєць повинен лавірувати між такими крайнощами, як марнотратство, ощадливість і скупість. Гроші для нього є ключем, який відкриває всі двері, бо, в його розумінні, немає таких проблем, які вони не могли б вирішити. Однак одного наявності грошей недостатньо, необхідно ще вміти ними розпоряджатися.

Так, грошовий борг не можна прощати і самому не можна їх затримувати. Іноді гроші виражають плату за чесність, що є дуже символічним в культурному аспекті.

Прагнення китайців до економії помічається в такому фразеологізми, як 一钱不落虚空地, який означає ретельний підрахунок і точний облік.

Скупість і користолюбство китайці не схвалюють і часто висміюють, наприклад

- 钱如命 – «Тремтіти над кожною копійкою,
- 爱钱如命 – «Дорожити грошима як життям,
- 不惜本钱 – «Не скупитися заради досягнення мети
- 钱太守 – «Похвала чесного чиновництва або висміювання корисливих».

Про надмірну чесність також можна сказати за допомогою фразеологізму 饮马投钱, що буквально означає кинути [в річку] мідяк на сплату за водопій [2].

Існують фразеологізми, за допомогою яких можна помітити заможну людину, наприклад:

- 余钱剩米 – мати зайві гроші і рис,
- 钱过北斗 – грошей більше, ніж зірок у Великій Ведмедиці,
- 有钱有势 – багатий і впливовий.

За допомогою даних виразів можна описати матеріальне благополуччя.

Заможні люди анітрохи не засуджуються китайцями, навпаки, вони наділяються особливим статусом, бо такі люди мають більше можливостей для досягнення своїх цілей, саме тому і викликають величезне захоплення.

Проілюструємо конкретними прикладами:

- «有钱 能使鬼推磨» – «У багатого рис дітей качає», «Все продається і купується»
- «长袖善舞, 多钱善贾» – «При наявності міцної матеріальної основи будь-яку справу легко дається»
- «火到猪头烂, 钱到公事办» – «Хабар вирішує будь-яку справу»
- «钱可通神» – «За гроші можна і з божествами приєднатися»
- «千钱买邻» – «Витрати багато грошей, щоб купити будинок з хорошими сусідами», «Хороші сусіди - велика рідкість».

Відсутність же грошей не може привести до гарних результатів і веде до провалу (非钱不行). Також фразеологізми з 钱 часто використовуються для опису стану відсутності грошей або низької вартості чого-небудь, наприклад, «钱不值» – «І ламаного гроша не варто» [3].

При цьому китайці заперечують багатство як головну цінність в житті, гроші приносять користь тоді, коли ти їх витрачаєш для досягнення мети, а не просто робиш величезні накопичення: «瞎子见钱眼也开, 和尚见钱经也卖» – «При наявності грошей навіть у сліпого очі розкриваються, а монах продає навіть священні книги».

Особливе ставлення у китайців до боржників. Існує сувора обов'язок віддати взятий у кого-то борг: «杀人偿命, 欠债还钱» – «Вбивство оплачується життям, борг – грошима».

Проте досить часто багатство може зустрічатись у таких китайських фразеологізмах, як:

- 穷人 所以 不要 孩子 丰富的 - 所以 没有 得到 骄傲 – «Бідний - так не обманюй, багатий - так не зазнавайся»
- 贫穷 不是 一个 涵盖, 财富 不能 隐藏 – «Бідність не прикрашає, багатство не приховаєш»
- 差 不会 离开 的 算命, 富国 将 不 参与 药物 治疗 – «Бідний не відходить від ворожбита, багатий – від лікаря»
- 丰富, 不知道 困难 的 穷人, 给 饥饿 的 痛苦 – «Багатий не знає труднощів бідного, ситий - мук голодного».
- 葡萄酒 在 一个 盛宴 富有 - 六个月 的 食物 给 穷人 – «Вино на один бенкет багатому – півроку їжі бідному»
- 男人 的 期望 上升 上 天空 更多 的 钱, 他们 就越 爱 – «Бажання людини піднімаються вище неба – чим більше грошей, тимбільше їх люблять»
- 别 看着 丰富 的 婚礼, 看看 丰富 的 葬礼 – Не дивись на багате весілля, дивись на багаті похорони» (Весілля завжди пишне, а на похоронах видно справжні доходи сім'ї)
- 当 你 将 只剩 下 两个 警察 去买 面包, 而 在 一朵 花 – «Коли у тебе залишаться всього два мідяки – купи на один хліба, а на інший – квітку»

- 你不会防止鸟类的悲伤蜷缩在你的头但你可以防它们套在你的头发 – Ти не заборониш птахам скорботи витися над твоєю головою, але ти можеш перешкодити їм звити гніздо в твоєму волоссі.
- 时间是黄金, 但任何黄金你会不会买的时候 – «Час - золото, але ніякого золота тобі не вистачить, щоб купити час»
- 钱被丢失了, 在那玩书籍失去了哪考试, 人们在死在战场, 水稻失去了在 – «Гроші пропадають там, де грають, книги пропадають там, де здають екзамени, люди гинуть на полі бою, а рис пропадає в коморах»
- 土地 选择 一个 丰富的 庄, 子系统 之间的 好的 邻居 – «Землю вибирай в багатому селі, будинок будуй між хороших сусідів»

Невміння розпоряджатися грошима також викликає насмішку у жителів Китаю, наприклад, «有钱买马, 没钱置鞍» – «Купив коня, а на сідло грошей не вистачило».

Досить часто можна спостерігати фраземи із вживанням слова «гроші». Якщо ж порівнювати мрії людини, то часто мета збагачення є мрією кожного:

- 没有钱, 任何场似乎是一个 – «Без грошей будь-який ринок здасться далеким»
- 有了些钱, 你可以和鬼子打磨石 – «З грошима можна змусити і чортів крутити жорна»
- 衣服谢伊, 当你有额外的钱 – «Плаття ший, коли є зайві гроші»

- 不 诚 地 挣 钱 的 融 化 就 像 雪 的 热 水 – «Нечесно нажиті гроші тануть, як сніг під гарячою водою»
- 对 于 很 多 钱 和 神, 你 可 以 买 – «За великі гроші і богів купити можна»
- 钱 来 像 沙 子, 是 收 集 有 针, 并 把 它 们 作 为 沙 子, 夹 带 水 – «Гроші приходять подібно піску, який збирають голкою, а йдуть вони, як пісок, що буря водою»
- 积 累, 甚 至 十 万 亮 的 银 死 后 你 不 能 带 着 你 和 铜 – «Навіть зібравши десять тисяч лян срібла, після смерті не можна взяти з собою і мідної монети»
- 钱 获 得 通 过 贸 易 将 消 失 像 烟 雾; 以 赚 来 的 钱, 通 过 苦 的 工 作, 将 依 然 存 在 – «Гроші нажиті торгівлею, зникнуть, як дим; гроші нажиті важкою працею, залишаться надовго»
- 为 了 钱 和 尚 售 和 圣 书 – «За гроші монах продає і священні книги»
- 钱 都 是 死 了, 但 电 源 活 着, 一 都 活 着 比 死 了 – «Гроші - капітал мертвий, а сила – живий; все живе краще, ніж мертво»
- 当 去 市 场, 金 钱 不 吹 嘘 它 – Коли йдеш на ринок, грошима не хвалися
- 不 抽 为 年 节 省 的 钱 来 买 牛 – «Не кури три роки - накопичити грошей на покупку вола»[72].

Звертаючи увагу на матеріальні речі, котрі часто стають заповітною мрією людей, варто звернути увагу на лексему «будинок», який може бути бажанням багатьох, адже мати свій куточок та бути в нім господарем багато

чого вартує. Саме тому, на думку автора, доцільно розглядати трактування «мрії» через лексему «будинок».

У китайській свідомості зі словом «будинок» виникають такі асоціації: житло, сім'я, рідні, тепло, спокій, фортеця, любов, хмарочос, дим. Крім того, у китайській культурі різні частини будинку набувають різну символіку ролі.

До речі, звертаючись до способу життя китайців та з огляду на їх численність, то лексема «будинок», «дім» досить часто зустрічається у фразеологізмах.

- 好的 名望 的 房子 的 谎言 和 恶 从 家 运行 – «Добра слава будинку лежить, а погана - з будинків біжить»
- 小屋 那里 笑, 更 丰富 的 宫殿, 在 那 小姐 – «Хатина, де сміються, багатше палацу, де нудьгують»
- 家和万事兴 – «В будинку лад – десять тисяч справ»,
- 家和万事兴 – «Гармонія в сім'ї допомагає у всіх починаннях»; «Якщо вдома все добре, то і поза домом все добре»; 2) хоч худий будинок, та дах міцний;
- 家徒四壁 – «В будинку тільки чотири голих стіни»[73].

У більшості випадків, будинок підноситься як щось сокровенне, найрідніше. Будинок, як фортеця – найбезпечніше місце в світі. Однак слід зазначити, що приказки в китайській мові, асоціюють будинок тільки з благополуччям, і вони завжди мають позитивне значення. Наприклад, в китайській мові: 家和万事兴 – «Гармонія в сім'ї допомагає у всіх починаннях», або ж 宜室 宜家 – «Приносити щастя всій родині»; «Дружня сім'я».

3.3. Визначення концепту «мрія» через семантику «надія»

У китайських словниках термін «надія» представляється як дієслово зі значеннями «сподіватися на когось», «сподіватися на щось», «бажати», «хотіти», «сподіватися», «милуватися», «захоплюватися», а також як прикметник зі значеннями «рідкісний», «дорогий», «цінний». Саме тому термін «надія» в китайській мові асоціюється з самими чуттєвими аспектами.

Відповідно до визначення, «надія» це віра в людину, віра в те, що станеться щось хороше або не відбудеться щось погане. У той час, коли людина сподівається, він має віру, має сили для здійснення будь чого. Іноді, навпаки, люди сподіваються на щось, коли самі змінити нічого не можуть.

Таким чином, вони вірять в допомогу Всевишнього за умови, якщо вони віруючі або в будь-яких інших чинників. На думку дослідників, «надія» – це світле емоційне відчуття, стан, який може мотивувати і надихати людей діяти, рухатися вперед.

Нерідко зустрічається таке значення, як сподіватися на когось. Тобто, людина сподівається, що хтось йому надасть будь-яку послугу або допомогу. Також часто можна почути фразу «Я сподіваюся тільки на себе». В такому випадку, людина вкладає всю впевненість і відповідальність в свій душевний стан, в свої сили. Він вірить, що впорається при будь-якій складній ситуації. Цей вираз іноді замінюють фразою «У мене завжди є я».

У китайській мові поняття «надія» висловлює емоційний стан, при якому людина чогось чекає. При цьому чекає або просто щось має статися, або чогось чекає від когось. Іншими словами, в китайській мові термін «надія» означає:

- Чекати чогось від когось. Наприклад, «我希望这将有助于», що в перекладі означає «Я чекаю від нього допомоги».
- Сподіватися на когось. Наприклад, «我希望他的帮助.», Що в перекладі означає «Я сподіваюся на його допомогу».

- Сподіватися на те, що щось станеться або не станеться. Наприклад, «我希望今天不会下雨», що перекладається як «Я сподіваюся, що дощу сьогодні не буде».
- Крім дієслова, дане словосполучення може вживатися в якості абстрактного іменника. Наприклад, «他是我最后的希望», що означає «Він - моя остання надія».

У сучасному китайському ілюстрованому словнику, головним редактором якого є Yu Ming Chun даються такі визначення терміну «надія»:

- 心想 达到 某种 目的 或 出现 某种 情况 (дієслово). Очікується щось для досягнення певної мети або певної ситуації.
- 她 早就 希望 自己 能 成为 一名 工程师 – Він вже сподівається, що зможе стати інженером.
- 希望 所 寄托 的 对象 – Сподіваюся, що об'єкт...

Крім того, слово «надія» у китайців більше асоціюється із спрямованістю у майбутнє, наприклад, удача / 成功, майбутнє / 未来, мрія / 梦想. Лексема «надія» у китайській мові може вживатися у наступних реченнях:

- 惘 望 – «щире бажання, гаряча надія»
- 今天 发薪 有 门 儿 吗? – «є надія, що сьогодні видадуть платню?»
- 望 – «загальна надія»
- 活 下来 的 希望 很小 – «надія на виживання мала»
- 有 想 儿 – «маєш надію можна сподіватися»
- 多少 有点 希望 – «є деяка надія»
- 希望 破 灭 – «надія лопнула»
- 希望 鼓舞 他 – «його окрилювала надія»
- 他 是 靠 不住 的 人 – «на нього надія погана»

- 有了希望 – «з'явилася надія»
- 希望落空了 – «надії розлетілися», «надія вислизнула»
- 希望破灭了 – «надії гасли»;
- 最后的指望 – «остання надія»
- 内心深处的希望 – «надія в тайниках серця»
- 隐约的希望 – «таємна надія»
- 心中暗存着一线希望 – «в душі жевріє слабка надія»[71]

Оскільки китайський народ є віруючими людьми, тому часто термін «надія» вони відсилають до Всевишнього, щоб попросити про допомогу. Наприклад, «希望在上帝», що перекладається як «сподіватися на Бога».

Крім того, використання фразеологізмів із вживанням лексеми «надія» можна побачити і у наступних прикладах. Без еквівалентна фразеологічна одиниця китайської мови 白牛角 (wū tóu bái mǎ shēng jiǎo), дослівно перекладається як «якщо голова ворони стане білою, а у коня з'являться роги» вживається для опису ситуації, коли при наявності бажання неможливе стає можливим. Як і у випадку з будь-яким фразеологізмом невмотивованого значення, його зміст можна вивести при обліку аналізу його етимології.

Представлена фразеологічна одиниця бере свій початок в історичній ретроспективі, легендою, коли царевич князівства Янь прийшов до палацу імператора Цинь і попросив його впустити до палацу, на що імператор відповів йому, що впустить тільки тоді, коли кінь стане рогатої, а голова ворони – білої (汉语大词典 1994).

Інший фразеологізм, що описує незвичайна подія, яка потенційно відбудеться в людському житті, має дослівний переклад «біла веселка затьмарює сонце» 白虹贯日 (bái hóng guàn rì). Етимологія представленого невмотивованого фразеологізму бере початок в давнину, коли поява білої

веселки асоціювалося у людини з несподіваними подіями, які повинні були відбутися в його житті [汉语大词典 1994].

Поява фразеологічної одиниці 白鱼入舟 (bái yú rù zhōu) («біла риба пливе до човна») асоційований з хорошою ознакою або появою на горизонті хорошого події, яке незабаром відбудеться з людиною. Значення представленого фразеологізму не виводиться з перекладу входять до його складу компонентів, тому для його трактування актуально звернення до етимології, як і в двох попередніх випадках.

Згідно з легендою, флотилія одного із засновників китайської династії Чжоу терпіли втрати і поразки в битві. І вже на стадії практично повного провалу Чжоу Уван подивився в воду і раптово побачив в ній велику білу рибу. Риба прямувала прямо до човна. Уван скликав всю команду і попросив теж подивитися в воду. Але виявилось, що цю рибу не бачив ніхто, крім головного командувача.

І вид був розцінено як божий знак, оскільки білий колір об'єкта лінгвокультури прирівнюється до божественного початку. Після цього бачення команда зраділа, оскільки здобула перемогу в битві. З тих пір цей вираз набуло позитивну конотацію і стало позначати передвісника радості 中国成语大辞典 1994).

Інше стійке словосполучення з позитивною конотацією 白日升天 (bái rì shēng tiān) має буквальний переклад «піднятися на небеса під білим сонцем». Фразеологізм бере початок в даоської вченні про безсмертний початок (中国成语大辞典 1994) і в сучасному світі має значення «раптово отримати підвищення, розбагатіти».

Рідше вираз має первісну семантику і називає ситуацію «піднятися до небес» .

Потрібно також вказати і про таке важливе досягнення у житті кожного китаїця це «родина». Культ кровного споріднення в китайській культурі аргументується з позиції класичного китайського конфуціанства, згідно з приписами якого кровні узи важливіше, ніж зобов'язання перед державою («борг перед власним батьком важливіше, ніж борг перед поліцією», «рід виступає фортецею, де можна сховатися від свавілля держави»). Вчений пояснює природу кровноспорідненого культу, посилаючись на багатовікові традиції китайського народу жити кланами.

При цьому кланом є коло сім'ї, що охоплює всіх кровних родичів по чоловічій лінії до п'ятого коліна. Це пов'язано зі строго патріархальним, консервативним укладом сімейних відносин в Китаї. Так, терміни спорідненості по шлюбу в китайській мові представлені такими прислів'ями та приказками:

夫妻之爭, 永远没有赢家 - У війні подружжя ніколи не буде переможця. використовується в значенні, що якщо чоловік і дружина будуть ворогувати між собою, то з цієї ворожнечі ніхто не вийде переможцем.

男人无妻家无主, 女人无夫家无梁 - Чоловік без дружини, як будинок без господаря. Жінка без чоловіка, як будинок без балок. Використовується в значенні, що домашній затишок не може бути створений лише чоловіком або жінкою в поодиночці.

秧好一年谷, 妻贤一生福 - Хороший урожай збереш - рік їсти будеш, добродійне (талановиту) дружину знайдеш - будеш щасливий все життя. Використовується в значенні, що життя буде щасливим з добродійного, хорошою дружиною, як зібрати в кінці сезону хороший урожай, який буде годувати сім'ю.

只要老公好, 苦苦也既告 - треба лише мати хорошого чоловіка, тоді і про страждання не треба буде говорити. Використовується в значенні, що коли в будинку хороший чоловік, то і місця для страждання немає.

少年夫妻甜如蜜, 老年夫妻恩如漆 - Молоді роки шлюбу - солодкі як мед, старі роки шлюбу - теплі як смола. Використовується в значенні, що любов у подружжя з роками міцнішає.

柴米夫妻, 酒肉朋友 - у господарстві - подружжя, в гулянні - друзі. Використовується в значенні, що подружжя завжди поруч, щоб не трапилось, а друзі будуть тільки в розвазі, не прийдуть на допомогу в скрутну хвилину

半夜吵, 五更好 - Півночі сваряться, на п'ятій варті ладнають (в російській мові еквівалент «милі сваряться - тільки тішаться»). Використовується в значенні, що чоловік і жінка рано чи пізно помиряться.

夫妻造孽常事, 邻舍拆劝多烦 - Сварка - звичайна справа подружжя, але сусідові доставляє багато клопоту. Використовується в значенні, що коли чоловік і жінка багато сваряться, то сусідам це набридає, і вони їх заспокоюють.

子勿能立业, 娇妻勿能治家 - Розбещений дитина не може створити свою справу, дружина-недотепа не може відати домашніми справами. Використовується в значенні, що людина не може робити те, до чого не привчений.

怕老婆, 铜钲多 - Якщо боїшся дружини, то більше грошей буде. Використовується в значенні, що дружина керує фінансами сім'ї.

十只黄猫九只雄, 十个老婆九个凶 - з 10 жовтих котів - 9 самців, з 10 дружин - 9 злі. Використовується в значенні, що дружина буває зла.

露水夫妻难到老, 花烛夫妻百年好 - Коханці навряд чи доживуть до старості разом, а законним подружжям усю життя добре. Використовується в значенні, що законне подружжя краще ніж цивільний шлюб.

У Китаї подружжя було цінністю, і якщо чоловік і жінка жили разом довго і щасливо, то вони говорили про свої подружні роки як: 少年夫妻甜如

蜜, 老年 夫妻 恩 如 漆 - Молоді роки шлюбу - солодкі як мед, старі роки шлюбу - теплі як смола.

У Китаї дуже цінували, що після одруження, народжувалася нова сім'я, і не поважали тих, які жили разом, але не були пов'язані узами шлюбу, що можна побачити в наступному прикладі: 露水夫妻 难 到 老, 花烛 夫妻 百年 好 - Коханці навряд чи доживуть до старості разом, а законним подружжям усю життя добре.

Чоловік і дружина виступають в ролі частин будинку, тобто їх уподібнюють того, без чого будинок триматися не буде: 男人 无 妻 家 无 主, 女人 无 夫 家 无 梁 - Чоловік без дружини, як будинок без господаря. Жінка без чоловіка, як будинок без балок.

Тут чоловік - в ролі балок, які підтримують будинок, щоб він не впав, а дружина - в ролі господаря будинку, який дивиться, щоб будинок не занепав.

Висновки до розділу 3

У китайській культурній традиції поняття щастя виражається в численних прислів'ях і приказках, в яких відображений історичний досвід китайського народу, його оптимізм і песимізм, його надії на кращу долю і певний фаталістичний погляд на феномен щастя, бо в цьому житті небесами визначено існування і призначення кожної людини, життя якого протікає по певному шляху (дао).

Етичний ідеал даосизму виражений в концепції у-вей (букв. - недіяння, бездіяльність). У-вей означає підпорядкування природному процесу, гармонію з дао, відсутність будь-якого дії, що йде врозріз з ним і приводить до свободи і щастя. Мета поведінки – уподібнитися дао, яке не бореться, але вміє перемагати; переможне бездіяльність, решта – суєта суєт.

Поняття «щастя» в китайській мові виражається за допомогою трьох синонімів: 幸福 – буквально «щастя», 幸 – «щастя» і 福 – «благо». У китайській фразеології антоніми «біда» і 幸 «щастя» або 福 «благо» вживаються парами: 旦夕 禍福 – образно «несподіване щастя і біда», 幸 反 – буквально «щастя навпаки – біда».

В китайській мові уявлення про захоплення виражається одиницею 喜 – «захоплення». Ієрогліфи 喜 – «радісний» або 喜 – «веселий» окремо позначають «радість».

Коли людина відчуває радість, вона насолоджується цим почуттям, тому відповідно в китайській мові ієрогліф 心 буквально перекладається «серце» та «душа».

Лексема «мрія» може також трактуватися через лексему «задоволення».

ВИСНОВКИ

Картина світу не просто відображається в мові – вона формує мову та її носія й визначає особливості вживання мови. В сучасних наукових дослідженнях підкреслюється важливість семантики концепта у відображенні національної культури і національного мовного пізнання.

Концептуальні ознаки виявляються через семантику мови. Значення слів, речень, текстів слугують джерелом знань про зміст тих чи тих концептів. Вони репрезентуються словами, однак уся сукупність мовних засобів не дає повної картини концепту. Слово своїм значенням у мові становить лише частину концепту, унаслідок чого з'являється необхідність синонімії слова, потреба в текстах, які разом розкривають зміст концепту.

Одним з таких прикладів є слово 夢話 (mèng huà), дослівно «розмова уві сні», під яким може матися на увазі стан, коли людина розмовляє уві сні, або те, коли хтось несе дурниця. Слово 夢想 (mèng mèng xiǎng) означає «мріяти» або «плекати марні надії». Також воно може приймати значення «заповітна мрія» або «щире бажання». Вираз 夢幻泡影 (mèng huàn pào yǐng) означає ілюзію або нездійсненну мрію.

Етимологія слова мрія доволі прозора: від дієслова мріяти (що в тодішньому – 1862 року видання – словнику Закревського поміщено в одній статті з мріти «казаться, неясно быть видимым, мелькать»): аналогічно як діяти>дія.

У словнику мрія тлумачиться як: 1) те, що створено уявою, фантазією; витвір уяви; заст. привид, примара; 2) думка про щось бажане, приємне; бажання, прагнення; предмет бажань, прагнень; 3) щось нереальне, нездійсненне, недосяжне; фантазія; порівняйте рожеві мрії - про щось нереальне, нездійсненне, недосяжне; фантазія.

Значення процесуальності для слова мрія є одним з найважливіших, оскільки даний субстантив є похідним від дієслова мріяти. Якщо звернутися

до словотвірної основи гнізда з коренем -мечт-, то можна побачити, що всі інші члени гнізда в своїх значеннях також містять цей компонент. Найбільш важливо це зауваження щодо слова мріяння, яке утворює з мрією синонімічних пару.

Часто мрія осмислюється як якийсь психологічний стан суб'єкта (подібно меланхолії, смутку, замисленості. Ознаки 'процес' і 'стан' співвідносяться як раціональний (контрольований стан) і емоційний (неконтрольований процес), хоча по принциповому розмежуванню говорити не слід, оскільки часто контексти не дозволяють чітко виділити домінування тієї чи іншої ознаки (часто людина свідомо «занурюється» в цей стан).

Найбільш яскраво ознака «стан» представлений в тлумаченні слів мріяння (мріяння – дія і стан за значенням мріяти) і мрійливість виділяється ознака «бажання» дозволяє уявити мрію як бажання, якусь внутрішню інтенцію суб'єкта; як правило, це бажання має чітко виражену референцію (тобто предмет зі світу «дійсне», який є предметом бажань): «Збулися мрії: побачив він свій рай, Де світ так юн, природа так багата».

Актуалізація цієї ознаки дозволяє відносити мрію до імперативної сфери внутрішнього світу людини (за цими ознаками слово «мріяти» входить в синонімічний ряд «хотіти - бажати - мріяти – жадати».

У словниках також можна звернути увагу на конструкції, які є типовими умовами реалізації даної ознаки: мрія / мріяння про когось, щось; мріяти / марень.

Основна функція мрії – це самоусвідомлення, творення свого індивідуального «Я», тобто те саме, що робить мистецтво, як це показав Роман Кечур у своїй незабутній лекції «Психоаналіз, нейрофізіологія і мистецтво». Рутинна, нудьга, повторення є символом смерті, «коли ми потрапляємо в ситуацію повторення, в житті не відбувається нічого нового; повторення активує переживання смерті – через смерть смислу».

Синонімами до китайської лексеми «梦想» – «мрія» у китайській мові можна вказати такі дефініції, як ілюзія, фантазія – «幻想, 白日梦», задум, видіння, марення, бажання та сон.

У формі множини лексема мрія набуває певної смислової дифузності та розмитості. Аналіз лексичної валентності одиниць на позначення концепту мрія свідчить про те, що в сучасній українській мові її ядерні елементи сполучуються переважно із лексемами, які відрізняються позитивними конотаціями.

Це є свідченням того, що в сучасній українській мовній картині світу диференційна семантична ознака «позитивне» є ядерним елементом смислової структури цього концепту. Широкий синонімічний ряд мовних реалізацій концепту МРІЯ доповнюється прикметниками, які більш глибоко розкривають і увиразнюють якості наведених вище іменників.

«Китайська мрія» вживаючись у політичних лозунгах та промовах постійно порівнюється із певними благами для народу, певними перспективами.

Активна політична боротьба і призвела до появи в суспільстві низки політичних лозунгів, через тлумачення яких можна зрозуміти значення «китайської мрії» серед населення.

У лозунгах із використанням слова «мрія» автор імпліцитно закликає адресата підтримати «соціально-політичний курс «китайська мрія», аргументуючи тим, що підтримка нового політичного курсу нерозривно пов'язана з відчуттям щастя, наснаги та підняття національного духу.

Ще одним синонімом до слова «мрія» є лексема «бажання». Проте в китайській мові аналізуючи значення даної лексеми, можна зустрітися із значної кількістю модальних дієслів, які в перекладі означають «бажати», «хотіти».

Зневіра – це негативний стан, при якому людина не відчуває задоволення від життя, втрачає інтерес до неї, перебуває в пригніченому

настрої. Подання про зневірі в китайській мові висловлюють два синоніми: 绝望 – «смуток» і 失望 – «смуток».

У китайській культурній традиції поняття щастя виражається в численних прислів'ях і приказках, в яких відображений історичний досвід китайського народу, його оптимізм і песимізм, його надії на кращу долю і певний фаталістичний погляд на феномен щастя, бо в цьому житті небесами визначено існування і призначення кожної людини, життя якого протікає по певному шляху (дао).

Етичний ідеал даосизму виражений в концепції у-вей (букв. - недіяння, бездіяльність). У-вей означає підпорядкування природному процесу, гармонію з дао, відсутність будь-якого дії, що йде врозріз з ним і приводить до свободи і щастя. Мета поведінки – уподібнитися дао, яке не бореться, але вміє перемагати; переможне бездіяльність, решта – суєта суєт.

Поняття «щастя» в китайській мові виражається за допомогою трьох синонімів: 幸福 – буквально «щастя», 幸 – «щастя» і 福 – «благо». У китайській фразеології антоніми «біда» і 幸 «щастя» або 福 «благо» вживаються парами: 旦夕 禍福 – образно «несподіване щастя і біда», 幸 反 – буквально «щастя навпаки – біда».

В китайській мові уявлення про захоплення виражається одиницею 喜 – «захоплення». Ієрогліфи 喜 – «радісний» або 喜 – «веселий» окремо позначають «радість».

Коли людина відчуває радість, вона насолоджується цим почуттям, тому відповідно в китайській мові ієрогліф 心 буквально перекладається «серце» та «душа».

Лексема «мрія» може також трактуватися через лексему «задоволення». Поняття «задоволення» в китайській мові репрезентується трьома синонімами: 知足 – «задоволення», 意 – «достаток» і 足 «достаток».

Ієрогліфи 足 – буквально «досить» і – «повний» висловлюють семантику задоволення.

Звертаючи увагу на матеріальні речі, котрі часто стають заповітною мрією людей, варто звернути увагу на лексему «будинок», який може бути бажанням багатьох, адже мати свій куточок та бути в нім господарем багато чого вартує. Саме тому, на думку автора, доцільно розглядати трактування «мрії» через лексему «будинок».

У китайській свідомості зі словом «будинок» виникають такі асоціації: житло, сім'я, рідні, тепло, спокій, фортеця, любов, хмарочос, дим. Крім того, у китайській культурі різні частини будинку набувають різну символіку ролі.

У китайській мові поняття «надія» висловлює емоційний стан, при якому людина чогось чекає. При цьому чекає або просто щось має статися, або чогось чекає від когось.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алжеева М. М. Модальные глаголы желания китайского языка (на примере глаголов 要 yào, 想 xiǎng, 愿意 yuànyì, 敢 gǎn, 敢于 gǎnyú, 肯 kěn). – Режим доступа : <https://doi.org/10.22162/2619-0990-2019-41-1-108-122>
2. Ан С.А. Ворсина О.А. Песчанская Е.В. Многозначность понятия «счастье» в китайской философии культуры // Вестник Челябинской государственной академии культуры и искусств. – 2012. – №4. – С. 66–70
3. Апресян Ю.Д. Избранные труды в 2 т. Т.1. Лексическая семантика. – М. : «Языки русской культуры», 1995. – 320 с.
4. Байрамова Л. К. Лакунарные фразеологизмы и универсальные концепты / Л. К. Байрамова // Слово, фраза, текст. – М., 2002. – С. 41–46.
5. Ван Вэй. Сравнение русских и китайских фразеологизмов: дис. ...магис. филол. наук / Ван Вэй. – Харбин: Изд-во Хэйлунцзянского университета, 2012. – 81 с.
6. Ван Ивэй. Три главные составляющие «китайской мечты» // Газета «Хуаньцю шибао» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : Ыр://ортюп. huanqiu.com/thought/2013-01/3592579.html
7. Виноградов В.В. Русский язык (Грамматическое учение о слове)/Под. ред. Г. А. Золотовой. – 4-е изд. – М.: Рус. яз., 2001. – 900 с.

8. Войцехович И. В. Практическая фразеология современного китайского языка / учебник / И. В. Войцехович. – М.: АСТ: Восток–Запад, 2007. – 509 с.
9. Вэнь Дуаньчжэн. Большой словарь китайских пословиц. – Шанхай: Шанхайское лексикографическое издательство, 2011. – 1261 с.
10. Георгиева С. Познание культуры через фразеологию / С. Георгиева. // Слово, фраза, текст. – Москва, 2002. – С. 108–115.
11. Горелов В. И. Лексикология китайского языка / В. И. Горелов. – М.: Просвещение, 1984. – 216 с.
12. Горелов В.И. Лексикологія китайської мови: Навч. посібник для студентів пед. ін-тов по спец. № 2103 «Іноз. мови». – М. : Освіта, 1984. – 216 с.
13. Горелов В.И. Стилiстика сучасної китайської мови. Навч. посiбник для студентiв пед. ин - тов за фахом №2103. «Іноз.мови.». – М., «Освіта», 1979. – 192 с.
14. Дин Шэншу. Курс грамматики. – Пекин : Изд-во Комершал пресс, 1981. – 95 с.
15. Друль О. Кто придумав мрію [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zbruc.eu/node/101593>
16. Калакуцкая Е.Л. лексико-семантическая тема «уныние -меланхолия - задумчивость - забвение» в русском языке и культуре 18 в. // Логический анализ языка. Культурные концепты. – М., 1991. – С. 138 -147.

17. Китайський ієрогліф: сон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.epochtimes.com.ua/kytayski-iyerohlify/kitayskiy-iieroglif-son-111073>
18. Кленин И. Д. Лексикология китайского языка / И. Д. Кленин, В. Ф. Щичко. – М.: Восточная книга, 2013. – 272 с.
19. Корнилов О. А. Жемчужины китайской фразеологии / О. А. Корнилов. – М.: ЧеРо, 2005. – 336 с.
20. Левицький А. Е. Особливості відтворення концептів сон, мрія та dream засобами української та англійської мов. – Режим доступу: <http://studia-linguistica.knu.ua/wp-content/uploads/2018/10/2008-1-74->
21. Ломанов А. В. Китай мечтает вместе с миром [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ru.china-embassy.org/rus/zgm/t1077799.htm>
22. Луговая Н.В. Фразеологизм как языковое средство отражения эмоций и психических состояний человека в речи / Н.В. Луговая // Дискурс: концептуальные признаки и особенности их осмысления: Межвуз. сб. научн. тр. – Краснодар: КубГУ, 2007. – С. 172-176.
23. Лю Юэхуа. Практическая грамматика современного китайского языка. – Пекин : Пекинское изд-во образования и исследований, 1983. – 98 с.
24. Любимова Ю. С. Засоби і способи вираження категорії модальності в китайській мові // Одеський лінгвістичний вісник. – 2015. – № 5. – С. 87-89.

25. Люй Шусян. Очерк грамматики китайского языка. Слово и предложение / Шусян Люй. – М. : Из-во восточной лит-ры, 1961. – 266 с.
26. Ма Л. Семантический анализ фразеологизмов, характеризующих отрицательные психоэмоциональные состояния человека, в русском и китайском языках / Л. Ма, А.М. Ямалетдинова // Российский гуманитарный журнал. – 2016. – № 6. – С. 601-610.
27. Ма Л. Фразеологизмы сферы психоэмоционального состояния человека в русском и китайском языках: к вопросу о функции речевого воздействия» / Л. Ма // Славянские этносы, языки и культуры в современном мире: матер. III междунар. научно-практ. конф. – Уфа: РИЦ БашГУ, 2016. – С. 206-210.
28. Ма Л. Фразеологизмы, выражающие страдание, в русском и китайском языках» / Л. Ма, А.М. Ямалетдинова // Интеграция мировых научных процессов как основа общественного прогресса: матер. междунар. научнопракт. конф. – Казань, 2016. – С. 353-356.
29. Ма Л. Фразеологизмы, характеризующие человека, в русском и китайском языках / Л. Ма, А.М. Ямалетдинова // Вестник Башкирского университета. – 2016. – №4. – С. 990-995.
30. Маковский М.М. Этимологический словарь современного немецкого языка: Слово в зеркале человеческой культуры. – М. : Азбуковник, 2004. – 630 с.

31. Маслова В. А. Лингвокультурология: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В. А. Маслова. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 208 с.
32. Матназаров Т. У. Концепт «Дом» в русской и китайской языковых картинах мира / Т. У. Матназаров, У. В. Хоречко // Молодой ученый. – 2015. – №5. – С. 654–657.
33. Мо Пэнлинг. Китайская фразеология и культура. – Нанкин: Цзянсуская образовательная пресса, 2001. – 314 с.
34. Ни Баюаней. Анализ китайских фразеологизмов (чэньюй). – Пекин: Китайская общественно-научная пресса, 2004. – 369 с.
35. Новый китайско-русский, русско-китайский словарь / Под ред. О.В. Левиной. – М.: Дом Славянской Книги, 2010. – 960 с.
36. Портяков В. Я. Возвышение Китая: что дальше? Перспективы внешней политики КНР в следующие десять лет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.globalaffairs.ru/number/Vozvyshenie-Kitaya-chto-dalshe-16775>
37. Постовалова В.И. Картина мира в жизнедеятельности человека // Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира. – М.: Наука, 1988. – С. 8–69.
38. При Пекинском университете учрежден Государственный центр по исследованиям «мягкой силы» в сфере культуры. Центральное

- телевидение Китая на русском языке [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cntv.ru/2014/09/30/ARTI1412039576447119.shtml>
- 39.Продвижение Китаем строительства могучей страны с социалистической культурой привлекает к себе внимание мирового сообщества // Китайский информационный интернет-центр [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://russian.china.org.cn/international/txt/2012-11/16/content_27137811.htm
40. Прядохин М. Г. Китайские недоговорки-иносказания / М. Г. Прядохин. – М.: Наука; ГРВЛ, 1977. – 148 с.
- 41.Семенас А. Л. Лексика китайского языка / А. Л. Семенас. – М.: ИД: Муравей, 2000. – 320 с.
- 42.Сергеев С.А. Особенности объективации концепта мечта в русской языковой картине мира: Автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Новосибирск, 2005. – 23 с.
- 43.Син Фуи. Современный китайский язык. – Пекин : Изд-во высшего образования, 1991. – 554 с.
44. Словарь современного китайского языка, 北京 – Commercial Press, Beijing
45. Словарь современного китайского языка. Версия 5. – Пекин: Бизнес издательство, 2005. – 1958 с.
- 46.Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1970-1980.

47. Сунь Хундэ. Словарь китайских поговорок. – Шанхай: Изд-во «Коммерция», 2011. – 1041 с.
48. Сюй Г. Лексикология китайского языка / Г. Сюй. – Пекин: Изд-во Пекинского ун-та, 1999. –195 с.
49. Сян Гуанчжун. Обзор фразеологизмов. – Ухань: Хубэйская народная пресса, 1985. – 106 с.
50. Тань Аошуан. Китайская картина мира. Язык, культура, ментальность / Ао-шуан Тань. – Москва : Языки славянской культуры, 2004. – 240 с.
51. Хайруллина Р. Х. Фразеологическая картина мира: от мировидения к миропониманию / Р. Х. Хайруллина. – Уфа: БГПУ, 2001. – 285 с.
52. Хуан Божун. Современный китайский язык. Ганьсу: Народное изд-во Ганьсу, 1980. – 438 с.
53. Чанг Чинг-гво. Концепт надежда в русской и китайской языковых картинах мира в свете сопоставительного лингвокультурологического анализа / Чанг Чинг-гво // Научный диалог. – 2018. – №11. – С. 76-91.
54. Чжан Вэйгэн. Различия вспомогательных глаголов “想” и “要” // Преподавание и изучение языка. № 1. Пекин: Изд-во «Редакционный отдел исследования и обучения языкам», 1982. – С. 56–62.
55. Чжао Юнь-Пин. Сопоставительная грамматика русского и китайского языков / Юнь-пин Чжао. – М. : Прогресс, 2003. – 456 с.
56. Чжу Зуянь. Большой китайский фразеологический словарь. – Пекин: Китайская народная пресса, 2002. – 1592 с.

57. Шао Цзинминь. Теория современного китайского языка. – Шанхай: Шанхайская образовательная пресса, 2001. – 335 с.
58. Ши Ши. Исследование китайских фразеологизмов. – Чунцин: Сычуанская народная пресса, 1979. – 577 с.
59. Энциклопедический словарь Цыхай. Т. 6. – Шанхай: Шанхайское лексикографическое издательство, 2010. – 2955 с.
60. Ямалетдинова А.М. Семантический анализ фразеологизмов, характеризующих положительные психоэмоциональные состояния человека, в русском и китайском языках / А.М. Ямалетдинова, Л. Ма // Вестник Башкирского университета. – 2016. – №2. – С. 340-345.
61. Яхонтов С.Е. Категория глагола в китайском языке / С.Е. Яхонтов. – Л. : Из-во Ленинградского ун-та, 1957. – 179 с.
62. Harper D. Online Etymology Dictionary. – 2001. [Электронный ресурс] – URL : <http://www.etymonline.com/>
63. Klein E. A Comprehensive Etymological Dictionary. Полный этимологический словарь английского языка. – Vol. 1. – Elsevier Publishing Company, 1966. – 1176 с.
64. 于友先 李行健等 现代汉语图解词典[M]. 北京: 华语教学出版社学, 2016
65. 古代汉语词典- 商务印书馆 (Gǔdài hànyǔ cídiǎn- shāngwù yìn shūguǎn) – Древний китайский словарь, 2005
66. 吴国华, 彭文钊. 论语言世界图景作为语言学的研究对 [J]. 外语与外语教, 2003, (5): 5- 9

- 67.彭文钊 语言世界图景和概念世界图景: 投射与映现 [N]. 解放军外国语学院学报, 2009, 11(32)
- 68.彭文钊. 语言世界图景的知识系统: 结构与生成 [J]. 中国俄语教学, 2008, (1): 29- 33
- 69.新华成语词典 (Xīnhuá chéngyǔ cídiǎn) – словарь идиом, 2007
- 70.新华新词语词典(Xīnhuá xīn cíyǔ cídiǎn) словарь новых слов 2003
- 71.潘国民俄语常用词词典 (русско-китайский словарь наиболее употребительных слов)[M]. 哈尔滨: 黑龙江大学出版社, 2010.

摘要

提交审查的论文，按照任务，在规定的时间内完成。作品由以下主要部分组成：引言、作为语言研究对象的梦音乐会、现代语言中梦概念的语义结构、现代世界民族图景中的梦概念、结论、来源清单。

对特定语言概念的详细研究不仅包含认知，还包含研究。这是全面公开汉语的一个重要因素。这个概念是意识的从属关系，是精神活动的全球单位。

概念的语言学研究是通过观察和实验的方法（不断选择词汇和用语单位，以及词典中的先例文本、谚语和格言集、小说文本、与某些学科领域相关的报纸、一方面，对母语人士的调查，问卷的开发，另一方面）。

目的是研究汉语语言学中“梦”概念的结构和语义方面。

研究方法论是基于一套一般的科学和历史方法以及科学知识之间的关系。

研究问题的基本原则变成了客观性方法。合格工作的主题和任务决定了研究所选主题的问题主题方法的选择。

综合起来，这些科学知识的途径、原则和方法可以让您深入分析有关该主题的文章，将数据系统化和汇总，以反映对中国语言学“梦”概念研究的客观、公正的看法。